ГОДИНА XVIII • БРОЈ 36 • ЗРЕЊАНИН
МАЈ 2013.

///Фото: Ивона Петров III$_6$///

ПУТ

ЛИСТ УЧЕНИКА ЗРЕЊАНИНСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

ЈАВНИ ЧАС

Ишчитавање текста Горана Петровића

/// Аница Петровић IV_2 и Далибор Васић IV_1 ///

У Савременој галерији матуранти наше гимназије одржали су јавни час поводом Дана матерњег језика. Протагонисти јавног часа били су ученици IV_1 (Александра Пејић, Исидора Рудић, Бојана Станков, Вања Петровић, Нина Дубајић, Јована Миољски, Исидора Чаленић, Далибор Васић), IV_2 (Аница Петровић, Дејана Голубовић, Светлана Ђурић, Миљана Радивојевић, Тијана Станчић и Јасмина Еминовски), IV_7 (Филип Ђорђевић) и IV_3 (Марин Магда), уз помоћ проф. књижевности Душице Митић и проф. ликовне културе Мире Топличевић. Јавни час био је мултимедијални перформанс – док су ученици читали причу Горана Петровића „Слике са изложбе", просторију је испуњавао звук истоименог дела Модеста Петровича Мусоргског, а визуелни доживљај употпуњавале су пажљиво одабране слике из историје уметности које су се уклапале у целокупну атмосферу. Одзив је био већи него очекиван. Међу публиком, осим родитеља и професора нису били само ученици Зрењанинске гимназије, већ и других школа, а догађај је био и медијски испраћен. Након завршетка ишчитавања текста, уследио је интерактивни део часа, учесници су постављали питања везана за текст и на тренутак заменили улоге са професорима, који су овог пута одговарали на питања. Питања нису била чврсто везана за текст, већ су залазила и у опште теме, попут среће, смисла живота и бриге за друге, а професори, родитељи и ученици су радо учествовали у разговору и „филозофирали".

Утисци са јавног часа су били и више него позитивни, а ученици Зрењанинске гимназије су овим догађајем успели да приближе модерну прозу широком аудиторијуму и да им кроз текст Горана Петровића укажу на неке проблеме модерног друштва попут себичности, отуђености појединца и недостатка обазривости за другог човека. Матуранти се надају да ће овај успешан јавни час повући нове генерације да чешће организују овакве јавне наступе и тиме подигну свест Зрењанинаца да и у тешким временима, попут овог, постоје скривене људске вредности и да уметност прожима наш савремени живот.

Дан мађарске поезије

/// Ангела Јенеи IV_8 ///

Ученици IV_8 су 11. априла одржали јавни час поводом Дана мађарске поезије и тако обележили овај традиционални датум. Дан мађарске поезије се обележава на рођендан Атиле Јожефа, једног од највећих мађарских песника 20. века. Овогодишња тема односила се на песништво Шандора Вереша, песника којем се ове године обележава стота година од рођења и ученици IV_8 су, уз помоћ професорке мађарског језика, Корнелије Капуши-Пап, својим млађим друговима из одељења I_8 представили живот и стваралаштво овог познатог мађарског песника. Јавни час се састојао из читања песникове биографије и читања и анализе његових дела.

Овим традиционалним догађајем је и Зрењанинска гимназија одала почаст мађарској поезији и њеним ауторима.

A magyar költészet napja alkalmából a IV_8 osztály nyilvános órát tartott az elsősöknek és a tanároknak. Az idei téma Weöres Sándor költészete és munkássága volt, mivel idén ünnepeljük a 100. születésnapját. Az előadás a magyartanárnő, Kapusi Papp Kornélia segítségével készült. A tanulók szavalatokkal egészítették ki a műsort.

О књижевној олимпијади

/// Andrej Cvetić IV_4, Ivona Petrov III_6 ///

Дуго година у оквиру предмета Српски језик и књижевност организовано је само такмичење из граматике, али од скора и књижевност је добила свој вид такмичења. Министарство просвете, у сарадњи са Друштвом за српски језик и књижевност Србије, установило је ново такмичење за ученике средњих школа, Књижевну олимпијаду. Овај потез Министарства може се тумачити као покушај да се у школске клупе врати љубав према лепој речи.

Календар такмичења предвидео је одржавање Општинског такмичења 23. фебруара, а Окружног 23. априла. Републички сусрети заказани су за 11. мај у Карловачкој гимназији.

Градиво такмичења је проширено градиво школског програма. Од ученика се, пре свега захтева опсежно знање историје књижевности и живота писаца. Знање о теоријским представама о књижевности је такође важно. Задаци укључују препознавање врсте стиха и строфе, стилске фигуре, књижевне правце, родове

ФИНАЛЕ

RAF CHALLENGE 2013

/// Марин Магда IV$_3$, Филип Ђорђевић IV$_7$ ///

У Београду је одржано финале петог информатичког такмичења за ученике средњих школа «RAF Challenge 2013», које организују Друштво математичара Србије и Рачунарски факултет из Београда. Ове године ученици су се такмичили у две категорије: у првој је задатак био направити презентацију на тему «Рачунарство у облаку», а у другој су ученици на слободну тему могли да направе игрицу или flash анимацију. На финале такмичења позвано је 30 средњошколаца из Србије, а најбољи су освојили вредне награде. Из наше школе чак четворо ученика је позвано на финале. То су Филип Ђорђевић IV$_7$, Марин Магда IV$_3$, Владимир Јанков II$_{11}$ и Вања Брњош II.

У првој категорији победила је ученица Мара Боснић из Инђије, друго место освојио је наш ученик Филип Ђорђевић, а треће место освојио је ученик Стеван Петров из Вршца. Филип је награђен путовањем од туристичке агенције ЦМЦ и добио је Нортон антивирус.

Зрењанинска гимназија је награђена комплетима компјутерске литературе јер годинама мотивише ученике да учествују на овом такмичењу.

и врсте, биографије писаца... Уз све то корисно је познавати терминологију науке о књижевности и прочитати додатну литературу, попут »Имена руже«, Умберта Ека. Иако је ово такмичење из књижевности, у програму за 4. годину нашли су се детаљи о филму, који су у вези са књижевношћу.

Задаци теста не изискују много креативности; логика је црта, на коју рачунају. Типови могућих задатака варирају, од заокруживања, допуњавања реченица и табела, препознавања одломака до одређивања стилских фигура и цезуре, врсте стиха и риме.

Према знању које тражи и начину на који проверава, ово такмичење је створено за аналитичаре. Односно, представља начин да они који читају, али нису највештији у писању (мада то, обично, прати једно друго), покажу своје знање.

У нашој школи највећи је био одзив ученика другог разреда. Мање је било ученика трећег и првог разреда, док су матуранти готово изостали. Припреме су организовали предметни професори у складу са знањем својих ђака. За оне који су се вредно спремали, успех није изостао.

Учесници се надају успеху, а ако не - богатији смо за једно искуство.

Они који воле књижевност нека учествују следеће године на Књижевној олимпијади и виде неку другу страну свих оних редова у читанци.

Резултати са такмичења

• На конкурсу за најбољи средњошколски лист који расписује Друштво за српски језик и књижевност и Министарство просвете РС, наш ПУТ је освојио II награду. Ово нам је друга републичка награда !

• На конкурсу за најуспешнији писмени задатак који расписује Друштво за српски језик и књижевност и Министарство просвете РС, ученица Дејана Голубовић IV$_2$ освојила је I место.

• На квалификацијама за Међународну филозофску олимпијаду наши матуранти били су веома успешни.Вања Петровић IV$_1$ освојио је треће место, а Андреј Цветић IV$_4$, освојио је прво место, те ће тако маја представљати Србију у Данској. Ученике је припремала професорка Александра Максић. Такмичење се састоји у писању филозофских есеја на енглеском језику. Тема се добија на лицу места, а ученици бирају један од четири понуђена цитата.

• На Републичком такмичењу из математике учествовало је петоро ученика.Трећу награду освојио је Немања Кајтез III$_6$, ученик професора Горана Манигоде, а другу награду освојио је Давид Пирић II$_{10}$, ученик професора Милана Мећо. Давид Пирић се пласирао и на Републичко такмичење из физике.

• На Окружном такмичењу из немачког језика учествовало је десеторо ученика, а већина је била из Зрењанинске гимназије. Прво место освојила је Тијана Адамов IV$_7$, ученица професорке Добриле Петровић, чиме се директно пласирала на предстојеће Републичко такмичење.

• На Окружном такмичењу из енглеског језика Стефан Калнак, ученик IV$_5$ освојио је друго место.

TREBINJCI U ZRENJANINU

/// ANICA PETROVIĆ I DEJANA GOLUBOVIĆ IV$_2$ ///

Učenici Zrenjaninske gimnazije su od 7. do 10. marta 2013. godine imali priliiku da ugoste učenike gimnazije iz Trebinja, a povod je nastavak dobrih odnosa koji neguju naša dva grada u kulturnim, privrednim, sportskim i obrazovnim oblastima.

Incijativu je pokrenuo Uroš Milojević iz Kleka, predsednik Udruženja Hercegovaca. S obzirom da je Skupština opštine Zrenjanin prihvatila predlog, učenici iz Trebinja su doputovali u Zrenjanin, a dočekali su ih učenici Zrenjaninske gimnazije i za vreme njihovog boravka ugostili su ih u svojim domovima.

Poseta je bila sportskog karaktera. Trebinjci su došli sa košarkaškom i odbojkaškom ekipom.

Gostovanje je proteklo u lepom druženju i izlascima, a organizovane su i posete Novom Sadu, fruškogorskim manastirima i Karlovačkoj gimnaziji.

Zadovoljni gosti uzvratili su istom merom, te su učenici naše škole u pratnji profesora fizičkog vaspitanja Nenada Šukića i profesora istorije Rake Tomovića boravili u Trebinju od 5. do 8. aprila 2013. Tamo ih je dočekalo izvanredno gostoprimstvo, a posetili su manastir Gračanicu i grad Dubrovnik. U vreme boravka, Trebinje je slavilo Dučićeve dane povodom sećanja na velikog srpskog pesnika Jovana Dučića, tako da su naši učenici učestovovali u polaganju cveća na njegov grob i poseti Akademiji.

Na pitanje da li će ove posete preći u tradiciju, profesor Šukić je odgovorio da zasigurno hoće, i da je ovo tek početak lepog druženja između dva grada i mladih srednjoškolaca.

Slobodna deca Samerhila

Mi smo tu među vama, ne možete nas videti, pošto nam glasovi dopiru iz zvučnika. Vaše je da nam poklonite malo pažnje. Načuljite uši. Preko etra, iza mikrofona su Dejana Golubović, Jelena Bezek, Zorana Dimitrijević i Andrej Cvetić.

Ako je vetar dobar, još poneki zalutali nađe put do naše gluve sobe.

Sada ozbiljno...

Svoju radijsku karijeru počeli smo kao gosti na Radio Zrenjaninu (103.6 MHz) u emisiji Samerhil (Summerhill). Ovu emisiju vodi Svetlana Toškov, svakog petka od 18 do 20 časova. Program Samerhila bavi se kulturom. Jednaka pažnja posvećena je kulturi u Zrenjaninu i Srbiji, kao i pitanjima kulture u svetu.

Ideja o samostalnom nastupu rodila se kada smo u novembru, kao petočlana ekipa sa Teodorom Stoisavljević, govorili o našem nastupu na Euriade festivalu u Holandiji. Ideja je potekla od profesorke Aleksandre Maksić, sa kojom smo bili u Holandiji. Ona nam je predložila da se oprobamo, kao što je i ona, svojevremeno. Svetlana Toškov je prihvatila tu ideju, tako da smo dobili priliku da svakog petka nastupamo u terminu od 19 do 20 časova.

Tema našeg dela emisije jeste život mladih u današnjoj Srbiji. Dešava se da ponekad govorimo o nekoj široj temi. U svakoj od naših emisija cilj nam je da prodiskutujemo što više različitih stavova. Insistiramo da se do zaključaka dolazi spontano tokom emisije.

Do sada smo se bavili različitim temama. Ovde ćemo pisati o najistaknutijim emisijama koje smo vodili.

Prva od njih bila je o Čitalačkom klubu GNB "Žarko Zrenjanin". Kako postoji već godinu dana, želeli smo da prikažemo čime se to Klub bavi, kako obrađuju književna dela, koji su najčešći posetioci i sl. Tokom ove emisije smo imali najveći broj gostiju u studiju. Odličan razgovor bio je neizbežan, pošto smo proširili priču na književnost i popularnu kulturu. Ova emisija nam je bila svojevrstan uvod u dalje metode rada.

Tema jedne od narednih emisija nam je bila odnos mladih prema muzici. Tada smo sproveli najopšežnije istraživanje. Napravili smo anketu i zamislili emisiju koja bi se bavila rezultatima te ankete. Međutim, imali smo tehničih problema, pa nismo mogli da potpuno iskoristimo rezultate te ankete. Tada smo morali da improvizujemo, ali smo uprkos tome razvili odličnu diskusiju. Gotovo da smo se otimali za reč.

Jedna od najboljih emisija koje smo priredili bila je posvećena Holokaustu. Naša gošća bila je profesorka Zrenjaninske gimnazije, Senka Jankov. Emisiju smo otvorili njenom pričom o putu u Izrael i poseti Jad Vašemu (Yad Vashem), memorijalnom centru žrtvama Holokausta. Govorili smo još o izložbi, koju je profesorka Jankov priredila u gimnaziji. Emisiju smo zatvorili svojevrsnom promocijom priručnika o nastavi tema u vezi sa Holokaustom.

Poslednja emisija koju smo snimila bila je posvećena hipsterima. Bavili smo se osnovnim karakteristikama pokreta, ali i posebnostima. Naša gošća, Sanja Stefanjesko pomogla nam je da dočaramo položaj ovog pokreta u svetu masovnih medija i marketinga.

Najopširniju emisiju smo imali krajem 2012. godine. Naš zadatak je bio da napravimo pogled na 2012. Pokrili smo teme od kulture do ekonomije. Tada smo se najmanje bavili životom mladih, ali smo ipak povezali teme u celinu.

Iako smo dali najblistavije primere, još uvek učimo zanat. Dešava se još uvek da nam slušaoci postanu gledaoci ili da ni sami ne znamo šta smo hteli reći. Ipak imamo veoma lep odnos sa ljudima sa Radija. Oni tvrde da smo ponekad dosadni, ali da se ipak popravljamo.

Planiramo da nastavimo da se bavimo životom mladih. Nadamo se da ćemo dobiti sopstveni termin. Cilj nam je, svakako da što više naučimo i da damo sve od sebe, pošto je naš zadatak ipak da slušaocima pružimo što kvalitetniju priču.

Jelena Bezek, Zorana Dimitrijević, Dejana Golubović i Andrej Cvetić
(vode svoje slušaoce gde niko do sada nije otišao)

P.S. Mi, uopšte, nemamo pojma da li nas iko sluša.

/// Dajana Goda I_2 ///

/// Ana Topalov I_5 ///

Интервју са професором социологије

/// Марин Магда IV$_3$, Филип Ђорђевић IV$_7$ ///

Многи ученици не знају да сте по професији социолог. Зашто сте се одлучили за студије социологије?

- За опредељење за студије социологије првенствено је "крив" професор Куљић, мало због његовог начина предавања, али много више јер је то био предмет који је, на први поглед деловао компликовано, али после врло једноставно због његових предавања. То је било нешто ново, није се толико причало о друштву, друштвеним проблемима у то време, тако да је то за мене био сасвим нови свет и на часовима сам чула много нових ствари о којима сам желела касније да сазнам нешто више. Разлог због којег сам одлучила да то студирам био је и зато што је врло мали број девојака тада студирао социологију. То је више мушко занимање, тако да сам тада била револуционар, што је и иначе у мојој природи.

Колико су ученици заинтересовани за предмет који предајете – устав и права грађана?

- То је врло дискутабилно питање. Овај предмет се сматра прилично досадним, ђаци мисле да је то нешто где се учи о сувопарним документима, о нечему што баш и нема много везе са стварношћу. Уџбеници које користимо су због тога доста сувопарни, али ја желим да изнађем начин да моја предавања заинтересују ученике. Првенствено хоћу да покажем колико је битно да се упознамо са документима који се односе на све нас и са процесом доношења тих докумената, како и на који начин ми можемо као грађани и грађанке да допринесемо развоју свог друштва, колико је битно да будемо активни и свесни процеса, друштвених и политичких, који се дешавају у нашој држави, јер на неки начин сви ми доприносимо или не доприносимо ономе што се у држави дешава.

Мислим да је изузетно битно да млади људи буду свесни и својих обавеза, али и својих одговорности и могућности које активизам носи, али да бисмо били активни морамо да знамо неке основе и темеље да бисмо могли да делујемо касније у друштву.

Мислите ли да је тај предмет важан у процесу образовања?

- Мислим да је изузетно важан зато што живимо у доста турбулентном политичком свету. Стање у последњих двадесетак година, кад се гледа без неких основа, много више неког тера на одбојност и неактивност него што позива на укључивање. Изузетно је битно да знамо шта је оно што се дешава око нас да бисмо могли да свесно одлучимо ако хоћемо да бирамо који је то најбољи пут активизма и мислим да увек можемо да учинимо неку, макар малу промену јер сматрам да је сваки појединац способан за промену. Ако се реши, и ако може, и ако жели, за то је потребно схватање основе. Овај предмет свакако јесте битан, али у склопу свих осталих друштвених предмета.Ми, који предајемо друштвене предмете, треба да инсистирамо на стварању хуманистичких личности које су свестране и које разумеју место и време у којем живе. Друштво више очекује од гимназијалаца који имају много шире могућности тако да мислим да је важно како се као личност изграђујете.

У школи организујете ваннаставне активности које подстичу средњошколце на размишљање о проблемима у нашем друштву. Шта Вас покреће да то радите?

- Ако под тим активностима подразумевате ову изложбу која је постављена у холу школе, ја сматрам да је важно да се нешто заиста промени, не да би се о томе причало, већ да покушамо да укажемо на то да, колико год је нешто тешко, може се урадити. И ова изложба која је постављена у холу један је од начина да промовишемо не само културу сећања на неке прошле догађаје који и те како утичу и на наш савремени свет и на наше савремено друштво, већ да развијемо критичко мишљење, а не критизерство. Јер јако је битно да будемо примери како да стичемо озбиљан однос, како према прошлости тако и према будућности. А све остале активности треба да нам покажу да, колико год да је тешко, треба нешто покренути у друштву, јер то има одјека.

Интервју са професором социологије

Да ли сте похађали нашу гимназију?

- Да, похађала сам нашу гимназију. Ја сам била ученик гимназије, мој отац је радио у гимназији, моја сестра је ишла у гимназију, тако да смо породично повезани са овом школом.

Да ли су Вам неки бивши професори сада колеге?

- Предавао ми је већ поменути професор Куљић, професорица Бакушић, професор Околишан који је сада већ у пензији. Није остало много старих професора, сећам се и професора Мећа, али он није мени предавао. Доста их је отишло, промениле се гарнитура, али професор Куљић је још увек ту, што је мени важно.

Да ли је бити професор лакше или теже него када сте Ви били ученик?

- Са овог мог тренутног становишта много теже је бити и ученик и професор. Другачије функционише школа сада, по неком мом виђењу, него што је функционисала тада, када сам ја била ученик, стално се поставља питање права и обавезе. Мислим да је сјајно то што су ученици кроз различите законе и правилнике и друштвене процесе добили права и могућност да се активирају, али мислим да се то понекад злоупотребљава. Мислим да су ученици заборавили на неке од својих обавеза на које смо ми били, као ученици, много више подсећани. Данас је много већи изазов бити професор због тога што имамо ученике који имају понекад више информација од нас у одређеним областима које добијају „са стране", а не у школи, тако да треба стално улагати у себе. То је битна ствар, јер нисмо ми најпаметнији (смех).

Какав је био однос Ваше генерације према школи и колико се разликује од данашњих генерација?

- То је прилично тешко питање, да вам кажем. Ми смо школу схватали много озбиљније у смислу да је она играла много већу улогу у нашим животима у односу на могућности које су нам се пружале. Друштвени живот се вртео око школе, секције су биле много израженије и много их је било више него што их има сада. Мислим да је било више међуразредног такмичења у смислу да су се у оквиру школе ученици више надметали, да је ту био фокус и интелектуалног и друштвеног живота. Данас имамо интернет, па се многе ствари, које су се раније одвијале у учионици или у ходницима школе, сада одвијају преко интернета. Мислим да је тај однос био "здравији", сматрали смо да је јако битно да будемо везани за школу, да више радимо. Сада имамо омладинске и различите невладине организације где ученици могу да се активирају. Раније је све било везано за школу и однос према професорима је био другачији. Не кажем да је увек био бољи, а не кажем ни да је сад све апсолутно лоше или боље, али свакако је било другачије.

Када бисте могли да промените нешто у школском систему, шта би то било?

- Када бих ја могла нешто да променим у школском систему, мислим да је оно на чему бих највише инсистирала било стварање функционалних знања и формирање личности које не само да имају много информација него и да умеју да се снађу у различитим ситуацијама. Инсистирала бих на спајању или сажимању и сарадњи између предмета и могућности да се једна тема обрађује кроз различите наставне јединице у различитим предметима, да се стичу знања која ученик може да примени и да се њихова искуства шире. Оно што ми данас можемо да видимо јесте да имамо ученике који имају много информација које тешко примењују. То показају различита испитивања, као рецимо "Пиза" истраживања, интернационална тестирања, у којима стално каскамо, не можемо да сагледамо суштину. Мислим да је битно да ученици, поготово они који изађу из гимназије, заиста имају основе и у хуманистичком светлу и да имамо личности које заиста могу да се снађу у свакој ситуацији, имају искуство у истраживању. Мислим да је наша просвета базирана на теорији, а јако мало на пракси. Немамо ту могућност, а могли бисмо у гимназији да имамо различите видове практичне примене знања. То би помогло да се више запамти и променило би то да не зависимо само од чисте репетиције. Могли бисмо да уведемо активацију ученика кроз процес рада, јер ученик треба да научи да учи и научи да истражује. Мислим да данашњи свет и напредак захтевају да ученици умеју и имају вештину да се баве истраживањем и уче како се пишу пројекти, како да аплицирају на различите пројекте. То је оно што ће се тражити и оно што њима помаже, уместо да седе и уче дефиниције.

Да имате прилику да живите у неком другом времену, које би то било и зашто?

- О томе нисам никад размишљала (смех). С обзиром да смо ми учили о разним временима у оквиру нашег предмета, видели смо да увек има доста различитих проблема у различитим периодима. Па, не знам, мислим да бих волела да живим у неком будућем времену, где су проблеми са којима се ми још увек патимо и које покушавамо да остваримо већ негде решени, да смо се изборили и омогућили свим грађанима и грађанкама поштовање њихових права, да смо се изборили са проблемом загађења, да смо научили паметну употребу нових технологија. Мислим да је то време у којем бих волела да живим, јер у садашње време у којем имамо законе и разна документа немамо уопште знање о томе шта је дискриминација, тако да бих волела да видим како је то питање решено у будућности, где су то превазиђене ствари.

Како проводите слободно време и да ли имате неки хоби?

- Слободно време углавном проводим са својим сином. Пошто радим у три школе и идем у четврту са њим, он је у петом разреду, не остаје ми много слободног времена, али када имам слободног времена то су онда филмови и музика, то је најлакше за одмор.

Да ли бисте нам препоручили неки добар филм или књигу?

- Филм који је један од мојих омиљених и који увек могу да погледам, поред "Господара прстенова" и "Хобита" (смех), свакако јесте филм "21 грам". То је филм који ми је изузетно значајан јер после њега у мени увек остане нека дилема која ме тера на размишљање. Филм који иначе препоручујем ученицима да погледају је "Живот Дејвида Гејла". То су два филма која су заиста сјајна и топло бих их препоручила свима да погледају.

Имате ли неку поруку за наше читаоце?

- Порука коју бих заиста желела да упутим овим путем јесте: будите активни, верујте у своје способности и поштујте свакога, колико год он био различит од вас.

BISERI IZ PISMENIH ZADATAKA

... zbog njihove ljubavi prethodili su mnogi tragični događaji...

Koliko je važno negovati kulturu izražavanja pokazaće ovi biseri izvučeni iz konteksta pismenih zadataka. Razmislite da li je važno samo šta se želi reći ili i kako se to kaže!

O Mitru iz pripovetke „Prvi put s ocem na jutrenje"

- Deca su ga volela, iako on to nije pokazivao.

- Iako nije voleo kocku, postao je pristalica.

- Uticaj nesreće ove porodice bilo je Mitrovo kockanje koje se nimalo nije svidelo Marici.

- Bez novca je izgubio i razum pa je pokušao da se ubije.

- U pripoveci „Prvi put s ocem na jutrenje" nisu baš detaljno opisane njihove osobine, ali su ostavile dobar utisak.

- U stara vremena porodice su bile patrijarhalne. To znači da je otac na čelu porodice poštovan od strane porodice. U narodu su još govorili : „Otac, kolac".

O Ahilu

- Obojica su imali drugačija viđenja rata, drugačije zasluge i koristi i zato su ostali najbolji borci ovog doba čije se zasluge i postpuci i danas prepričavaju i veličaju.

- Dok Ahil, najbolji ratnik svog naroda, pravi mnogo grehova (nepoštovanje običaja i bogova) dovodi do kazne bogova i smrti Ahileja (po mom mišljenju)

O renesansi

- Osnivali su se gradovi u Italiji u kojima se narod delio na zanatlije i trgovce.

- Često dolazi do pojave platonske ljubavi.

- Budući da sva ova dela imaju prozni sastav, Frančesko Petrarka je najznačajniji pisac i poezije koji u svoja dela uvodi odlike humanizma i renesanse.

- Postojale su i petrarkističke škole gde su išli i naši pisci sa prostora Dubrovačke republike.

O Romeu i Juliji

- Međutim, zbog njihove ljubavi prethodili su mnogi tragični događaji...

- U Hamletovoj tragediji „Romeo i Julija" opisana je platonska ljubav dvoje mladih.

- Mislim da je takvih ljubavi kao što je bila između Romea i Julije malo i treba ih čuvati jer su specifične.

Razmišljanja o sebi

- Pomisao na to, da svakog dana kad ustanem, sam zauzet, mi nije baš najbolje.

- Ljuljanjem u ljuljašci i posmatrajući narandžasto-roze nijanse neba pri zalasku sunca teraju me na razmišljanje o nezaboravnim događajima.

- Na srednjoškolcu se vrši veliki pritisak škole, društva, sporta, ljubavi i mnogo manjih stvari.

/// ISAKOV ISIDORA I. ///

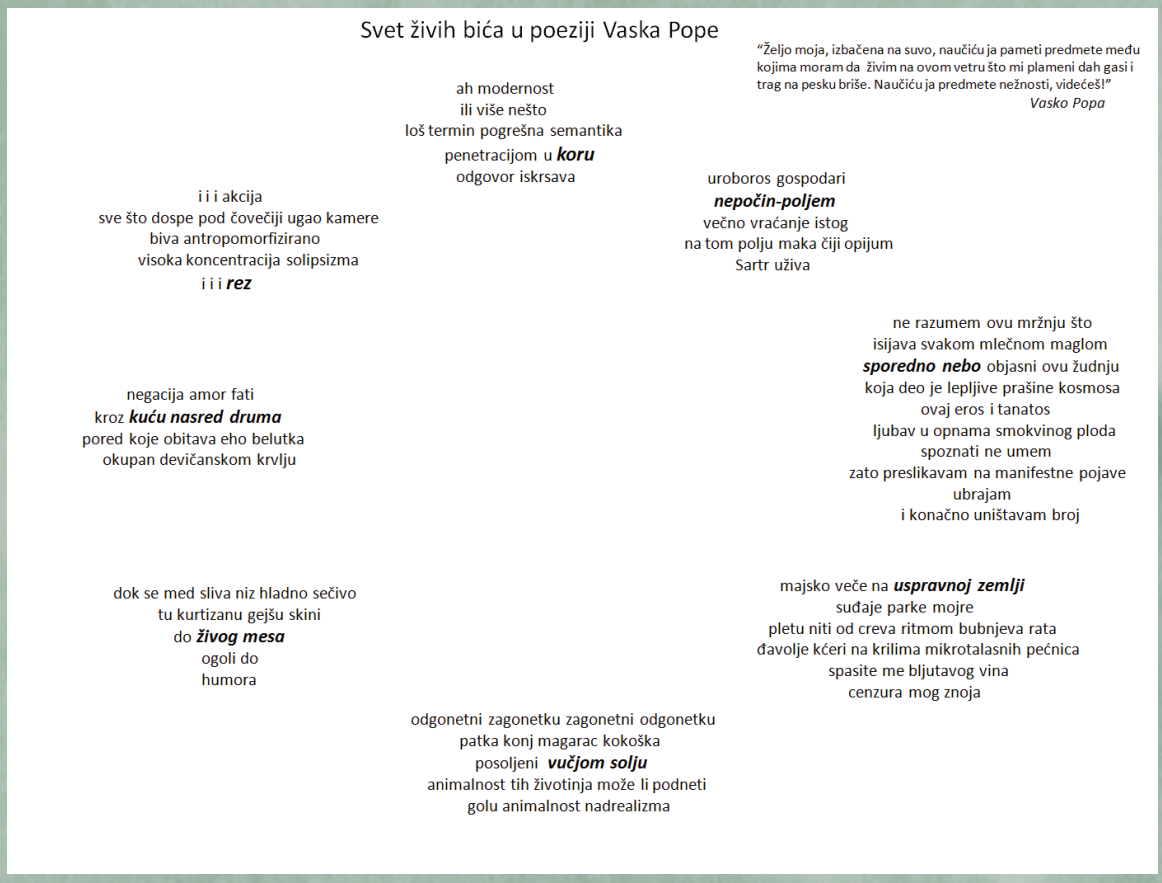

Maturanti naše škole učestvovali su na konkursu za najbolji pismeni sastav koji raspisuje Ministarstvo prosvete R Srbije i Društvo za srpski jezik i književnost. Tema zadatka ove godine je bila „Svet živih bića u poeziji Vaska Pope".

Objavljujemo dva lirska odgovora na zadatu temu. Pismeni zadatak Dejane Golubović iz IV_2 osvojio je 1. mesto, a Dejana je ostvarila pravo da upiše književnost bez polaganja dela prijemnog ispita.

SVET ŽIVIH BIĆA U POEZIJI VASKA POPE

/// VANJA PETROVIĆ IV_1 ///

Sećam se, ili snivam...

Tihe kapi što slivaju se kraj prozora. Još tiše one što slivaju se niz moje čelo. Sam sam, a čitav kosmos je oko mene. Pravi mi društvo. Sam sam, i to me plaši. Pritiskaju me. Gnječe me. Ne dam se! Ne dam se! U rukama mi mač kojim sečem tišinu – Vaska Popa i ja protiv protiv sila razaranja. Pesnik mi se smeši obrvama meseca. Ne mogu nas tako lako otpisati. Sklapam oči. Uranjam u poeziju.

Sećam se, ili snivam...

"Gladan sam!", zakrešta glas. "Za deset minuta treba da sam u gradu. Požuri", dodade drugi. Koščate majčine ruke već daju poslednje finese kokošijem mesu, dok se njena senka utapa u sivilo kuhinjskog zida. Od njenog truda sada je ostalo samo nekoliko neuglednih parčića. Tiho hujanje prolama se iz njenog stomaka. "Samo neka jedu deca." Već stolica, ona tone u san. Već stolica, uz smešak na sećanje na piliće sto su dale obline njenom telu, proždire je tama.

Sećam se, ili snivam...

Beskrajno dug hodnik popločan večnom žurbom usijanih glava. Večni žamor što rasklimava zidove. Tik uz te klivame površine – osušena trska. Mili. Gega se. Dahće. Kosti škripe. Pokreće je samo sećanje na uspešne profesorske dane. Hodnik opet. Samo što je ne sruše. Samo što je ne sapletu. Samo što joj se u lice ne smeju. Daleko je učionica. Zvono. I ovako niko neće doći.

Sećam se, ili snivam...

Jedan običan dan. Pekara, a oko nje miris sete. Nebo boje nadolazećeg zla. Pekarkin vapaj sada čini najmekši deo kifli i peciva. "Ne možete mi sada smanjiti platu. Radim kao konj! Da imam osam ruku, ne bih sve postigla za jedan dan! " "Neki nemaju ni to. Nemoj da izgubiš posao." Potom muk. I tako u krug. Tuga se zatvorila.

Sećam se, ili snivam...

"Ona" mala iz poslednje klupe. "Ona" čije odgovore možeš nazreti samo u uglovima usana i vrhu jezika. "Ona" što tokom odmora sedi u učionici crtajući cveće. Jednom je rekla da posebno voli maslačke. Ili je to ipak bio neko drugi? "Ona" koja je predmet šale i začikivanja kadgod je profesori prozovu. "Ona" za koju niko ne zna gde živi. Kako živi? "Ona" žućkasta vila u sunce što se pretvara- nemo usamljeno sunce polarnih predela.

Sećam se, ili snivam...

O, pesniče, brate po hartiji. Gospodaru svoga sveta i upravniče vremena. Ti, što svu sreću držiš kao belutak čvrsto obavijen šakama. O, spono između ljudi i bogova, odbačen i prezren iz oba sveta. Podnesi! Izdrži! Ne daj se, Vasko. Ne daj me, Vasko! Nek naše mesečeve obrve zaigraju makar još jednom uz ritam damara. Na trenutak samo. Trenutak je moje blago, moja bit. Bez njega, ja sam samo kesten što se mirno vraća u drvored. Nestaje čežnja. Ostaje tuga. Ostaje strah. Ostaje život oko mene. Vasko, budi moj trenutak zauvek!

Sećam se, ili snivam?

Esej o reklami

/// Андреј Цветић IV$_4$ ///

Pod reklamom se podrazumeva svako preporučivanje robe i usluga putem medija. Jasno je, iz definicije, da je potreba za reklamom stara koliko i trgovina. Prve reklame bile su vikanje i zvonjava trgovaca po vašarima, gde je medij zvuk. Upotreba slike je ređa, ali nije bila dostupna svim trgovcima, već je bila obeležije trgovačkih gildi i saveza. Kao slikovni medij mogle su služiti zastave, pečati, amblemi i sl. Sasvim je prirodno što reklama dobija na značaju tek krajem devetnaestog veka. Iako se trgovina, neprekidno širi, osnovne potrebe stanovništva mogla je da zadovolji mesna proizvodnja. Roba uvožena iz dalekih zemalja ili izvožena nije morala da se reklamira pošto nije postojala konkurentska proizvodnja.

Moderna reklamna industrija nastala je u Sovjetskom Savezu početkom dvadesetog veka. Grupa avangardnih umetnika je u službi revolucije počela da pravi plakate koji su slavili revoluciju i napredak postignut industrijalizacijom. Ovi avangardni napori nisu prvi po kombinovanju reči i slike, ali jesu po tome što su uticali na razmišljanje ljudi u Sovjetskom Savezu. Drugim rečima, umetnici avangarde su uveli psihologiju u reklamu.

Ovaj izum socijalističke revolucije preuzele su kapitalističke zemlje, koje postaju nosilac razvoja reklame. Jedan od najjačih razloga za to je konkurencija u kapitalističkom modelu privrede. Zamajac razvoja reklamne industrije u dvadesetom veku postali su radio, televizija i internet. Pojava multimedije dala je reklami nove prostore i pojačala prvobitne psihološke efekte.

Multimedija i razvoj kreativnih industrija doneli su nove vrste reklame na tržište. Ono što se u žargonu naziva reklamom je reklamni spot. To se svakoga dana može videti na televiziji. Pored toga reklama može biti oglas na internetu ili flajeri. Takve reklame, na primer, ne zahtevaju povratnu informaciju od primalaca. Koriste jednostavna sredstva poput slike i grafike. Reklame koje traže povratnu informaciju su na primer evaluacija kupljenog proizvoda. Takva reklama može tražiti od evaluatore lični stav, stoga su im sredstva složenija u odnosu na prethodnu grupu. Najsloženija vrsta, poput kampanja ili festivala (BeskSperience) traže povratnu informaciju u složenijem vidu od evaluacije, poput kačenja fotografija na Facebook. Takva reklama utiče na pojedinca kao člana društva. Sredstva kojima se služi su raznolika, od grafike i zvuka do pokreta i glume.

Kada se reklama režira, mora se paziti na svaki detalj koji bi mogao da utiče na odluku primaoca poruke. Jedna od prvih stvari na koje se obraća pažnja jesu motivi i grafika. Obično su ti motivi deo našeg svakodnevnog života, samo su u reklami obojeni lepšim bojama. Velika pažnja posvećena je jeziku. Kada se čita između redova, mnoge reklame postavljaju pitanje primaocu poruke da li je on/ona stvarno on/ona bez proizvoda koji se reklamira. Domeni koji su naročito na meti jestu seksualni i domen sreće. Mnoge implikature se još mogu izvući iz ponašanja i izgleda glumaca u reklami. Sasvim je jasno da ne može svaka devojka da se nađe na reklami za pivo.

Kada smo spomenuli domene koji su na meti reklama, važno je reći da se njihova funkcija zasniva na afektu i primovanju (primovanje je delovanje nekog prekusora na ishod pojave). Reklama u mnogome računa na to da čovek u afektu ne razmišlja racionalno, a i da ga različite vrste primova mogu lako naterati na određeni postupak. Utemeljena na ovim dokazima postoji čitava oblast marketinga koja se bavi sortiranjem i postavljanjem robe (marčendajzing). Cilj je svakako, kupiti robu bez pitanja da li je potrebna ili ne? Zašto samo žvake i sitni proizvodi uglavnom stoje kod kase? Cilj svake reklame je da želja kupca postane potreba – operativno uslovljavanje, doslovce.

Da bi sve ovo uspelo, bitno ga je personalizovati. Kako je to nemoguće, a svaki pojedinac je član društva kroz neku društvenu grupu, reklame imaju ciljne grupe. Na primer, coca-cola reklamama su ciljna grupa tinejdžeri. Uvek se zabavljaju, neretko u velikom broju. Kod tinejdžera reklama inicira osećaj pripadnosti i garantuje zabavu. Za decu implikatura je da dobro piti coca-colu, pošto to rade stariji od njih. Za starije od tinejdžera ta reklama im govori da su ponovo mladi.

Reklama, prethodno opisanim načinima, utiče na formiranje identiteta osobe. Ona će, stoga, igrati sve veću ulogu u svakodnevnom životu.

/// Теодора Петровић I$_1$ ///

/// Милица Лудошки II$_{11}$ ///

СПАРТАК

/// Далибор Васић IV_1 ///

Моћ екрана достигла је размере лоботомије
И пре него што се насмејете искривљеним осмехом доброчинитеља
И срце вам затрепери од силног саосећања за дете са рекламе
И паре проспете на типкама телефона
И на интернет мрежи поделите свој подвиг
А палчеви одобрења почну да се гомилају
Ставите прст на чело.

Тужна душа са испруженом руком коју сте одбили једнако умире.
Исто као што се осмех детета у школи претвара у криву, суморну линију,
Када гледа у уста другова која мељу и дробе мрве, џепови поцепани,
А стомак цвили. Код куће, само мрак. Промрзлина, дан за даном..
„Преживећемо некако", вели топли мајчин глас.
Не види се нада.
Зар је реклама потребна?
СМС број?

Човек размишља само о ономе што му је ујутру сервирано уз кафу.
А милиони срца престају да куцају. Убиство. Бомба. Глад. Болест. Рат!
Окреће лист. Ништа ново. Ни трнци кроз тело. Ни суза у оку.
Навикнути смо на зло?
Потпуна дехуманизација света.
А језгро човеково је попут глине, коју обликује вешт вајар .
Толико себичности и толико зла.
Нахранићемо сиромашне, али нека се зна да сам ЈА нахранио.
ЈА сам дао СВОЈ новац. ЈА. Запишите то. Истакните.

А ви погледајте дубоко у себе. Ја јесам . Забринут сам.
Ако је човеку потребно Велико Око да му укаже
На све проблеме света. Па колико пара би на рекламе потрошили
Да уместо сваког ријалити шоуа истакнемо по једно дете
Из сваке улице
Које нема ништа?

Седмоцифрени број душа које живе на хлебу и води
У распарчаној земљи, где врховне вође причају о патриотизму
А с друге стране, пуне џепове продајом традиције,
Док њихови поданици са дванаесточасовним жуљевима долазе кући,
„Опет плата касни, а ако икад и стигне, на гроб ми је ставите. Да ме лице са новчанице гледа
Тужним осмехом, огорчено на време које га је надживело".
Или робуј мултинационалном господару.

А спаса нема. Нема модерних робова да се дигну.
Да погледају једни друге и да виде, да су заправо људи.
Некада, попут Спартака, са оковима на рукама покушали су да се ослободе,
Али гигантска рука империје гњечи сваког појединца као бубу,
А следбенике разапиње за пример другима. Боље је да се покоравају.
Окови којима смо ми везани гори су од њихових, они су бар знали ко их држи
И против чега се боре.

РЕКЛАМЕ

/// Јасна Булић III_1 ///

Ах, те рекламе… Зар није очаравајуће? Зар нису одушевљени кад вам се одједном, у сред досадног програма, појави најава за маркетинг? Па то је тренутак за који се живи! Увек сте желели да пратите низ савршено склопљених кратких филмова од10-ак секунди, који представљају неки неопходан производ. Да ли вам је познат онај моменат кад укључите телевизор, а на сваком програму – рекламе? Па то је највећа срећа! Тада знам да ћу поред праћења омиљене серије нешто и научити. Из реклама, наравно. Мислим да рекламе имају светлу будућност. Поготову ако прашак за веш еволуира. Обожавам да пратим ту еволуцију, доста добро памтим детаље. Никад не знам кад ће ми затребати. Можда на неком квизу. Замислите, и признати певачи, чија имена нећу помињати, подржавају познати прашак за веш са мирисом ђурђевка. Чак и поклањају свој нови албум у пакету прашка. Питате због чега? Само замислите ову ситуацију: сетили сте се да морате да оперете веш, што је права досада. Међутим, прање веша је забавније уз песме вашег омиљеног фолк певача! Досадан посао се претвара у праву забаву! Предлажем да одмах отрчите до најближе продавнице и приуштите себи овакво задовољство. Гарантујем вам чист профит. Момци, имате испит сутра, а журка се захуктава? Куда сте пошли? Кући? Нисте ваљда луди! Мало Нивее ујутру, и бићете као нови! А ако сте мало претерали са алкохолом, понести флашу „Књаз Милоша" на испит и ствар је решена. Омиљени део реклама су савршене, мелодичне, кратке песме које се чују у позадини. Обожавам кад ми остану у глави после десет гледања и слушања и када их певам цео дан. Знам напамет слогане сваког супермаркета или неког бренда: „Дис, купићеш више", „Рода, зарадите купујући!", „ИДЕА, мисли о вама!", али и „Olynth, слобода за ваш нос", „Кад си гладан ниси сав свој", „Огреби и благо теби", као и многе друге. Ови слогани су за мене уметност. Питам се да ли их гениje смишља? Мој сан је да упознам једног тако генијалног човека, мада такви су ретки. Сигурна сам да ће рекламе још дуго наставити ову традицију и искрено се надам да ће убудуће трајати дуже од 20 минута.

Молим најупорније читаоце, који су прочитали овај текст чак довде, да се врате на почетак и прочитају га, без ироније, још једном. Јер, од рекламе сам научила – треба све понављати више пута.

Esej - Usahnite svoju govorljivost

ESEJ O

/// Vanja Petrović IV$_1$ ///

1.Nigde tišine!

Jedan običan dan, a svuda oko mene oseća se neko treperenje vezduha, kao pogrešni, mučni akordi odsvirani neukim prstima na žicama gitare. Potom dugačak hodnik, ispunjen silnim žamorom usijanih glava, koje stalano negde žure, stalno zapinju, stalno uzdišu, mrmljaju i dovikuju se kratkim, jednostavnim rečenicama. Potrebna mi je tišina!

Jedan običan dan, a svuda oko mene glasna muzika. Besmisleni bitovi, koji se ponavljaju u nedogled, kao da kucaju suprotno od mog sopstvenog bita. Ljudi pored mene koji pokušavaju da pričaju jedni sa drugima, a viču iz sve snage, ne rezumeju se, niti im je to cilj. Bitno je samo da razgovor teče. Potrebna mi je tišina!

Jedan običan dan, a svuda oko mene miris knjiga. Spolja dopiru fijuci kola, koji meni zvuče kao šibanje, mučni jauci okaljane prirode. Iza zatvorenih vrata, glasno režanje televizijske emisije, komični ispadi voditeljke, koja urnebesno zasmejava publiku. Potrebna mi je tišina…

Gde je nestala moja tišina? Gde je ponovo mogu pronaći? Zašto mi je u pojedinim trenucima ona toliko bitna? Otkud, uopšte, ljudska potreba za tišinom? Da li svaka tišina ,,zvuči" isto, i ima li isto dejstvo na nas? Može li se tišinom komunicirati? Kako nas ona spaja? Da li je ona naša prošlost, sadašnjost ili budućnost? Ovaj esej pokušaće (u tišini) da prikaže pravu prirodu tišine, i skrene nam pažlju i rasvetli značaj citata Grigorija Palame: ,,Usahnite svoju govorljivost, jer se treba na vreme pripremiti. Tišina je jezik budućeg veka."

2.Kako koja tišina zvuči

Pre nego što počnemo bilo kakvu diskusiju, moramo prihvatiti činjenicu da su tišina i duša u posebnom, neraskidivom odnosu – svaka od njih jeste izraz ove druge. Gotovo da se istinska egzistencija jedne ne može zamisliti bez duge. Jedini način da budu celovite, i da predstavljaju ono što i jesu svojoj biti, jeste da nadopunjuju jedna drugu, da se prožimaju u svakom deliću našeg duhovnog bića. Međutim, iako tišina i duša nistu istovetne, one su vrlo bliske – za mene one oslikavaju istu suštinu naše duhovnosti, s tim da je tišina naš spoljašnji, a duša naš unutrašnji ,,izraz".

Da bismo smo proniknuli u samo suštinu tišine, moramo prvo razjasniti jedno: nisu sve tišine ,,tihe". Postoje i one koje ponekad zazvuče. Dakle, da bismo proučavali tišinu, moramo uvideti da postoje njeni različiti stupnjevi.

Najpre bih spomenuo jednu od onih ,,najglasnijih". Ona se manifestuje u trenucima kada osećamo kako su svi pogledi na nama, kada nam se čini da svaki zid oko nas vrišti, iako nam čula sugerišu da nema nijednog jedinog zvuka. To je tišina koja slama našu dušu, koja lomi naš duh. Svaki trenutak proveden u takvom okruženju, trenutak je bliži ka stvaranju iskre mržnje, koja potom poplavi celo naše telo, koje se kao tamno mastilo prosuto po belom papiru širi. Ona od nas kreira neprijatelja ne samo drugima, nego i samim sebi – gubimo sve svoje ideale samo da bismo se rešili te neprijatnosti. Ako je se i rešimo, to više nismo mi – mi smo ti isti koji će to prirediti nekom sledećem. U velikoj tišini, uvek ima previše zlih misli!

Tu je i ona možda najmučnija za dušu – tišina straha. Njen eho se prolama čitavim čovekovim bićem, ona je zver koja arlauče toliko glasno, da je to iznad našeg čulnog praga, te je ne možemo čuti. Ali je itekako osećamo. Svaki atom našeg tela u tom trenutku podrhtava, svaka ćelija želi da se sakrije iza druge. Međutim, ono što je odlika i ove tišine jeste sledeće – i ona u čoveku pobuđuje zlo. Da bi se od nje odbranio, čovek budi zver u sebi, kako bi se suprotstavio zveri spolja. Tada nam se to čini kao jedini način da bismo sačuvali sopstvenu egzistenciju. Ali problem je sledeći : čak i kada ta opasnost prođe, zver ne možemo ponovo uspavati, ma koliko se trudili. Njene oči sada postaju i naše.

Potom, spomenuo bih još jednu varijaciju tišine – tišina koja nagoveštava. Često se kaže da je određeni trenutak ,,zatišje pred buru." Ona je poput praskozorja – trenutak gotovo božanskog mira, u kome duša pronalazi neki vid olakšanja, ali ne zadugo – to je samo tren pre osvita novog dana, mirno more pre nailaska bure, koji donosi u isto vreme toliko krvavih i divnih, neizbežnih i neizvedenih bitki. U tom trenutku, duša

tišini

individue, iako oseća na trenutke „dobre" vibracije, strepi – zna da u bližoj budućnosti postoji toliko stvari koje je mogu povrediti. Posle svega toga, ona će ovu tišinu pamtiti kao „tišinu iščekivanja", i mučno je se sećati , znajući da je bila njome na trenutak zavedena.

Na osnovu svega ovoga, postavlja se pitanje: ako sve ove tišine reprezentuju okolnosti i događaje sa izrazito negativnom konotacijom, kako je moguće da je Grigorije Palama smatrao tišinu jezikom budućnosti? Može li tišina imati pozitivnu konotaciju?

3.Najtiše tišine

Nisu sve tišine „glasne". Da bi tišina bila ona na koju je Palama aludirao, ona mora biti ..ona najtiša". Koje su dva najtiše tišne? Prema mom shvatanju, postoje dve.

Prva od njih jeste ona koju bih ja nazvao tišinom stvaranja. Ivo Andrić je zato jednom i rekao da je tišina raskoš bogatih duhova. Da bi jedan umetnik stvaraio neprolazno umetičko delo, njemu jedino tišina mora praviti društvo. Smatram da nije slučajnost to što je većina umetnika povučena i asocijalna – u buci koju ljudi prave oni ne mogu delati na onome što njih ispunjava. Kada nije okružen tišinom, umetnik ne može da čuje svoja osećanja, ne može da jasno odvoji svoje misli, svoju inspiraciju od njihovih reči. Umetnost, dakle, znači biti u tišini, gde jedini zvuk koji treba da čuješ jesu otkucaju sopstvenog srca.

Spomenuo bih i tišinu koja ponekad i nastaje između dva prijatelja. Kažu da se pravo prijateljstvo može prepoznati u trenutu kada ćutanje između dvoje ljudi postane prijatno. Zašto je to tako? Zato što dva prijatelja tada postaju jedno. Nema bespotrebnih reči, nema napora ili obaveze da se priča – jer reči najčešće ne mogu da iskažu naša prava osećanja. One su slaganje varke na varku. Ali kada dva prijatelja ćute, to znači da su njihova srca pronašla zajednički jezik. A „prave stvari mogu se spoznati samo srcem. Bitno je očima neviljdljio." Zato postoje tišine kojih se sećam više nego najlepših reči.

I dolazimo do tišine svih tišina – tišine koja nam je neophodnija nego ikad, a koju gotovo nigde ne možemo pronaći. To je tišina u kojoj spoznajemo sami sebe, a unutar toga i neke večne istine. Samo u takvom okruženju čovek je sposoban da dela na svom vlastitom duhovnom progresu. Da bi spoznao šta sve može, čovek mora odbaciti sve tuđe glasove, jer to su samo šušnjevi prave istine, i mora zaroniti duboko u sebe. Istina je u čoveku.

Takođe, ovo je tišina u kojoj mi čujemo samo simfoniju sopstvenih osećanja što je jedini način da spoznaš samog sebe – ali ne samo to – to je način i da spoznaš univerzalnu istinu-Boga. Baš kao i sveštenici sa Svete gore, koji putem isihazma žele da spoznaju Boga, tako i mi moramo zaroniti do dna svog bića, kako bi duša dosegla i spoznala istinu o sebi i Bogu. Mi smo samo duše prerušene u osobe. Kada izgubimo dodir sa tom tišinom gubimo dodir i sa samim sobom, a kada se to desi gubimo i sebe u ovome svetu. Potrvdu o savršenstvu ove tišine imamo svuda oko nas – nije li priroda (koja je nedirnuta od strane čoveka) ogledalo te tišine? Zato je Majka Tereza jednom prilikom i izgovorila: "Bog je prijatelj tišine: pogledajte kako priroda: drveće, trava, cvijeće raste u tišini. Potrebna nam je tišina da bismo mogli da dotaknemo duše."

4.Tišina znači biti na putu

Dosegnuti tu božansku tišinu znači biti neprestano na putu. Da bismo to uspeli, moramo se neprekidno usavršavati i tragati. Bez mnogo traganja i ispitavanja po unutrašnjosti našeg bića, verovatno ćemo zastati već na prvom koraku. Ona takođe zahteva i mnogo odricanja, te će mnogi na tom putu brzo posustati. Ali ako uspemo da je dosegnemo, uspeli smo da dosegnemo suštinu nas samih – a to je neprocenjivo.

Na kraju postavlja se samo pitanje: da li je tišina zaista naša budućnost? Nisam siguran da se mogu složiti sa ovim stavom, jer mi se čini da čovečanstvo nije spremno da krene tim putem, i da je poodavno krenulo u suprotom smeru. Jedno je, međutim, sigurno. Tišina BI TREBALO da bude naša budućnost, jer bez nje više ni nećemo biti „ljudi".

... Jedan običan dan, a oko mene miris knjiga. Pored mene moj prijatelj – čitamo zajedno. U njegovom pogledu ja čitam knjigu njegovih misli. Tišina mi govori sve. Tišina je ono što nas povezuje, jer „nevidljivim vezama najčvršće smo povezani!" (F. Niče) Našao sam svoju tišinu. Našao sam svoj put!

Крв земље тече

/// Алекса Новаков III_2 ///

Овај град је сувише низак,
сувише широк и има премало стила
да схвати све твоје сплинове и буку
и прелазак од профаног ка светом.

Сив је дан у стерилном велеграду.
Људи су само маске, прођу и истопе се.
Ти корачаш сувише сигурно за њих,
Привлачиш им погледе, изазиваш дошаптавања.

Огроман понор у главној улици.
Не гледај доле, јер демони излећу.
Праве се да је све као и обично
А немају храбрости да те погледају у очи.

И све се врти око тебе.

*

Невероватно, човек има ту моћ
да измисли време, изједначи га с новцем
и да то никоме не смета.
Сувише су укорењени у тривијалном.

Влада несташица индивидуалности
у сваком кутку нашег четвртастог свемира,
садимо цвеће из пакла,
надајући се да ће израсти до раја.

И на сваких сто година наиђе неко
ко разбије све што беше недодирљиво,
ко устали нове светиње
и онда нестане као да га није ни било.

Трагови твојих тежњи живе у нама.

*

Још један комад овог дана
ваља се у вечност
на таласима времена
у љусци простора

Крв земље тече
кроз корење дрвећа
у магновењу пролазног
у пролазности чудесног

још једна промена тока
струје испод површине
још милион протрађених погледа
у навали бескрајних могућности

*

„Нисмо обдарени сећањем'!'
сећаш се не сећам се видела си болницу какву болницу била си у музеју нема тамо музеја цео град покривен прашином и пљуском
Сећање не постоји.
овде си први пут овде сам заувек одлазиш сутра остајем заувек одлази од мене остаћу уз тебе улице овог града покривене су златном киселином
Љубав и смрт су једно исто, обе траже потпуно предавање.
зашто си овде зато сам овде заборави ме потрудићу се погледај ме већ те заборављам истина је у смеху плаво је боја слободе
Никад завршена симфонија.
цео живот стао у једно пролеће цела смрт је била зима једном негде вратила се у подрум вриштећи низ ивицу месеца.
Овај град никад не спава, увек је неко будан.
младост је постојала можда си сањала избелиће радијација леопарда последње части и плач у мочвари 200 000. 80 000.
где још причати о миру где још тражити љубав где још узвикивати пароле где још изгубити себе
Тајна је у забораву.
деформиши ме добро је лоше пустити ме не могу изгубићу се мрачно је увек постоји светло рат је рат је рат је рат је рат је
У нама и око нас.
умрећемо а да опет не видимо одлазим сутра нестајем ујутру претрчавши улице овог града по ноћи која никад стварно не пада
Да ли смо икада постојали?
одлазим уништи ме ДОБАР лош добар ЛОШ добар лош ДОБАР лош добар ЛОШ остани никад остани не врати се не
Да ли сада постојимо?
немогуће је умрети могуће је умрети могуће је живети немогуће је умрети
Заборављени смо заувек.
остајеш остајем не не не остајеш сам
Јамаис.
најлепше реч је обична реч има неког града поред реке
Погледај, већ те заборављам!

Снови

/// Кристина Бојанић IV_1 ///

Треба понешто и остварити.
Не одустати након импресије,
тачно знати које црте из гомиле
истаћи, пре него страсти понестане.

Пад из чиста мира нема оправдања,
треба се срозати намерно,
само тако, шаљиво
из потребе за бесмислом.

Чезнем да кажем неизрециво,
да нацртам невидљиво,
додирнем нетакнуто и
останем жива не плативши рачун.

Једва чекам да кренем
Колумбовим бродом.
Сунцу нећу допустити да заспи.
Времена за паковање нема.

Ученик II5 Зрењанинске гимназије Александар Херлах освојио је прву награду на Једанаестом књижевном конкурсу за ученике средњих школа на територији Баната који расписује Регионални центар за таленте "Михајло Пупин" из Панчева. Честитамо!

/// Александар Херлах II_5 ///

Безнађе

Без разлога корачам
Лица читам и проучавам
Улазим у њихова тела
Гледајући туђим очима
Свет видим истим
Суморним бојама...

Пролазност

Страшни су ови јади
Јер знам да нису трајни
Јер знам да ће једног дана
Они бити само одјек
Само благи, сетни осмех
Неког другог мене...

Изопштен

Шетајући по киши,
Видео сам пса,
Уплашеног и покуњеног,
Имао је кратку, смеђу длаку
Велику, спуштену њушку
Клемпаве уши
И мале, људске очи.

/// Николина Берга IV_1 ///

…И љубав иструну у
песку заборава.
Све што беше, болело је давно,
У тишини и страху од суза.

Крвав је свет у ком нема сна.

Осећам ноћ по кожи
Иње на срцу,
Жар страсти у леду два ока...

Стао је јануар,
Стао ми је у грлу.
Стадоше песма и јаук,
И туга стаде,
Стаде мрак и стадоше казаљке.
И од силине времена
просуо се живот.

Проклет је бол без суза.

Милујем дане
Што од росе изникоше,
Љубим ветар, грлим кише
И на облацима спавам.

Небо ми ври у очима,
Кључа бескрај,
Испарава и мирише
На сивилу мој мокре косе.

Враћају се сумраци
Из рата са сунцем,
С ножем у срцу јечи поноћ,
Надувене ране крваве у зору.

Растанак тиња у сваком дану.

Мучно је рећи збогом док
су успомене још живе.

Хоризонт бивствује у
бојама младости,
Свет се завршава у њему
И од њега креће.

Духови прошлости стварају
Носталгичан одраз у огледалима.
Страх ломи стакло.

И сребрни звук
Одзвања у празнини.

Горе борове шуме,
Топе се у мирису смоле
што гуши птице.

Мртва је песма саткана
од горке патње.

Врућина пролива сузе са сунцем
И у походу на месец
губи своју жестину.
Победу у рату односи хладноћа.
Земља, што је врела
љубав сасуши,
Сад промрзла дрхти и пуца.

Зима узе обличје вечног сутона,
А све што беше, болело је давно...

/// Анонимне шпагете ///

Корнфлекс

Над белим порцеланом
сливају се отпаци цревног тракта
У агонији сливања крви
распада се кожа
Једи више житарица
ваља то за неонску хиперплазму
Док ти се ружна фаца нагомилава у ћошку
јастребови нападају пауке
Памуке? Ја мрзим
памучне јастуке
где ми се перут круни
Перут је метафизички
распад лобање
а ја те желим
јер ми се срце круни
као корнфлекс
Бљутава каша
помешане пљувачке
којим премазујем
солипсистичке зналце
Горки смех хероинског зависника
док се боде зарђалом иглом
кроз окове коже
у слузаву вену

Еп о гнојној ангини

Пудер за бебе на столу
док ванземаљци нападају
шиканирају нас лисице
чекамо пингвине
они су на леду
и немају шта да једу
Гној
Једемо и ми жабе крастаче
што им гној цури
из очију буљавих
Метал сиви
врши дисекцију
њиховоих леукоцита
Гној
успорене реакције
попут дуго очекиване ерекције
импотентног мушкарца
куглице са јелке - набрекле дојке

мишеви цвиле гушећи се у смраду
гној
нешто клизи по зиду
не зна му се порекло
можда је
ГНОЈ
буљим у тмину
очни капилари пуцају
боли као иглање у пулсну вену
Индетерминистички сведоци
преторијански врше ингресију
а ступратори узимају
иносентне жртве у
своју полиморфну колибу
Гнојог порекла
Анонимне спагете

AZ IDŐENTITÁS

/// PELE LEONARD II$_{\infty}$ ///

Három éve annak, hogy szemem láttára esett el legjobb barátom. Még emlékszem a pillanatra, mikor egy fénynyaláb felemelte elhullt testét. Amikor az én látásom is kezdett elhomályosodni, arra gondoltam, meghaltam.

-Uram, kezd ébredni, jöjjön gyorsan!

Fogadni mertem volna , hogy valami ilyesmit hallottam, amikor megnyikordult az ajtó, már tudtam , hogy nem Kargáron vagyok, s hirtelen kinyitottam szemem. Egy betegszobában voltam, egyik oldalon a felettesem ált, a másikon pedig egy ember. Egyrészt örültem, hogy végre egy embert látok, másrészt pedig azon törtem a fejem, hogy miért nem altatott már el. Mig ezen gondolkoztam, felfigyeltem, hogy a terem végében egy ablak van.

-Segítsetek fel! - nyöszörögtem.

Erre a parancsnokom és az ismeretlen ember összenéztek, és elkezdtek nevetni.

- Warg, három éve nem láttál már fényt, életet. A kinti világ nem az, amire emlékszel. -mondta a parancsnokom, kinek a nevére sem emlékeztem.

-Kimeresztett szemekkel néztem rá, hogy mit beszél. Pár perc elteltével újra megszólaltam.

-Segítsetek fel! - most már hangosabban mondtam.

-Ha fel akarsz kellni, legyél katona, mint ahogy eddig is voltál , szenvedj saját baromságodért - felelt a felettesem.

Tíz perc kellett, mire úgy éreztem, hogy képes leszek feltápászkodni, de ahogy felálltam, úgy össze is roskadtam. Nem volt bennem erő. Ez idő alatt a parancsnokom kiment a teremből, mérges volt rám, miért, nem tudom, de nem tetszett a viselkedése.

-Segítsen, uram! - szóltam az emberhez.

Odajött hozzám, s engedelmesen felemelt.

-Nevem Árdneló, az én kötelességem, hogy gondot viseljek rólad - mondta az ember.

-Köszönöm Árdneló - suttogtam -, kérem, meséljen a múltról, rólam, magáról, az emberiség visszatéréséről.

Árdneló az órájára tekintett, s azt mondta :

- Azt majd útközben, lassan ideje lenne elindulnunk hazafelé. Vannak még néhányan, akik szeretnének látni, megismerni. A parancsnokodnak el kellett mennie, kereste a Faj Föderáció. Útközben elmesélem, mi történt az elmúlt három évben - majd felkapott és elindultunk.

Pár perc elteltével, egy előcsarnokba értünk. Megértettem, hogy kórházban voltam. A kijáratnál lehettünk, mikor hirtelen visszafordultam, hogy megnézzem, vajon vannak-e itt emberek, de a váróterem teljesen üres volt. Csalódva visszafordultam, és Árdneló kitárta az ajtót.

- Isten hozott az új világba! - mondta, hogy mit értett ez alatt nem tudom.

/// FOTO: IVONA PETROV III$_{6}$ ///

Egyszerre egy sípító jármű ereszkedett le elébünk. Átfutott rajtam a félelem, eszembe jutott a kargári incidens.

-Warg! Hahó, lépjél már be! - szólt hozzám Árdneló.

Hangjáról itélve nem tudom miért, de megbíztam benne. Nem volt mit vesztenem, beszálltam a sipítóba, s elindultunk. Árdneló mesélni kezdett az elmúlt három évről.

-Emlékszel még a kargári incidensre? - kérdezte tőlem, nem tudván, hogy arról elmélkedtem percekkel ezelőtt.

-Persze - válaszoltam.

- Hát akkor tudnod kell, hogy ami ott történt Kraughgal, az megváltoztatta a múltat, a jelent és a jövőt. Az emberiség történelmi idejét és a harmadik kutyaháború idejét egyesítette, és egy új idődimenzió keletkezett. Most a fene tudja, melyik évben élünk. A Földön, vagyis ahogy ti hívjátok, a Terrán káosz uralkodik, és e káosz központja te vagy - mesélte. - Miért te? Mert a sors így döntött. Alig hoztunk vissza a Terrára, s évekbe tellett, mire fel tudtunk ébreszteni. Az úgy nevezett Faj Föderáció megbomlott, a Bernáthegyiek elvesztették hazájukat, a Farkaskutyák kiléptek a föderációból, s nomád életre tértek át. Ezzel ellentétben a keverékek egy Hierarchikus Államot alapítottak.

-Morgo! - kiáltottam fel, tudván, hogy ő van az élén.

-Pontosan. Kraugh halála volt a fordulópont. A fénynyaláb, amely felemelte testét, kettőbe szakadt, egyik része Morgót világította meg, a másik téged. Tudod, hogy az univerzum ket alapköve az anyag és az idő. Morgóra az anyagi erő vetült, rád pedig az idő.

- Várjunk, akkor Kraugh mégiscsak Látó volt?

- Igen, de nem is akármilyen, ő volt a fénylény. A Látók és a Formateremtők tökéletes megnyilvánulása.

- Formatermetők? Azok meg kik?- kérdeztem.

- Ti a Formateremtőket a Homo Adaptatius néven ismeritek, ők a Föld számüzöttjei - világosított fel Árdneló.

- Na, jól van, ebből elég -mondtam. - De akkor sem értem, miért uralkodik itt káosz.

- Mert az Emberi Szövetség és a Pápai Állam nem akarta elismerni a történteket, és inkvizíciót szerveztek a kutyák ellen. Erre pedig a valamikori Faj Föderáció és a Keverék Hierarchia tűzzel válaszolt. Az egész azzal kezdődött, hogy egy anomália jelent meg a Föld körül, napokig csak keringett, utána pedig leereszkedet. Öt fajkutya lépett ki belőle, még pedig a Föderáció vezéregyéniségei, egy közös életet akartak velünk, napokig tárgyaltak, hogy mit is csináljonak. Erre a Pápai Állam meghírdette az inkvizíciót, és megölték a Föderáció vezéreit. Válaszul a Föderáció lebombázta a nagy városokat, majd leküldte gyalogságát. Az Emberi Szövetség a Föld mélyén talált menedéket. Ráadásul fentről még egy nagy erő közeledett, a Keverékek Hierarchiája. Nem kíméltek sem embert, sem fajkutyát, egy hét alatt elvörösödött az ég, s eltörölték a Föld felszínéről az életet. Mikor visszavonultak, a megmaradt fajkutyák Dómokat építettek. Az emberiség a föld alá húzódott, és csak egy egyesületnek szabad felmennie, akik célja a béke megteremtése a Föderáció, a Pápai állam és a Szövetség között. Közéjük tartozom én is, s az én szerepem, hogy téged levigyelek, mivel állandó veszélyben vagy. Morgo már két éve kergett bennünket, állandó mozgásban kell lennünk.

-De miért zavar engem?

- Hogy nem fogod fel?! Te tudod az időt manipuláni, és te vagy az egyetlen, aki a Föderációt újra összeállíthatja, te jelented számára pillanatnyilag a legnagyobb veszélyt.

-A ti célotok akkor végül is, hogy egy hármas hatalommal leverjük a Hierarchiát?

- Nem, a mi célunk csak megállítani Morgót. Most pedig csönd legyen, mert hamarosan emberi területre érkezünk.

Tíz perc sem telhetett el, földalatti alagútban találtuk magunkat. Az alagút hirtelen omlani kezdett.

- Csinálj valamit Warg! - kiáltotta Árdneló

Koncentráltam, s egy képet vizualizáltam az alagútról, majd lelassítottam a kövek hullását annyira, hogy épp elszáguldjunk mellettük. Féltem, hogy nem sikerül, reszkettem a halál gondolatától, de végül összeszedtem bátorságomat, és felnéztem. Túl voltunk a földcsuszamláson. Előttünk egy titánium vár állt. Öt percet forogtunk a vár felett, mire engedélyt kaptunk a leszálláshoz.

- Fogd ezt a köpenyt, nézd a földet, és hallgass, majd én beszélek.

Bólintottam, és elindultunk. Két őr közeledett felénk.

- Oh, nézd csak ki jött meg, Isten hozott vissza Babylonba, Árdneló! Mi újság felétek?

- Nem sok, de most nem érek rá, vár rám a tanács. Majd egy másik alkalommal beszélünk, mikor vége lesz a háborúnak - bólintott s folytattuk tovább.

Egy óriási épület elé értünk.

- Eternity - mondta Árdneló, s abban a pillanatban minden ajtó kinyílt előttünk. A fal mellett két oldalt katonák sorakoztak fel, mintha épp ezt a pillanatot várták volna. Utunk egy csukott terembe vezetett, ahol egy asztalnál tíz ember ült. Mind a tíz egy-egy földalatti város küldöttje, s céljuk a béke megszerzése bármilyen áron is.

- Jó estét kivánok! Üljenek le! - szólalt meg Babylon elnöke. - Mint ahogy tudjátok, háború dúl körülöttünk, s kérdés, hogy mikor bukunk el. Láthatják, hogy Árdneló sikeressen végezte az Eternity küldetését, mert előttünk áll Warg, a Föderáció vezére.

- Én? - szakítottam meg hirtelen.

- Igen ön, mivel, sikerült egy egyezményt kötnünk a parancsnokával, Pascával, hogy ha ön rendben visszatér a kuvaszhoz, akkor mindhárom oldal békét köt azzal a céllal, hogy megállítsuk Morgót. Parancsnoka már rég úton van, hogy jelentse a vén kuvasznak, Nijafnak, hogy ön visszatért az élők világába. Most már csak rajtuk múlik, hogy a flotta hányad részét sikerül rábeszélni e csatára.

- Uram! - szaladt be hírtelen egy ember. - Uram, van egy problémánk. Hierarchia hajók jelentek meg a Föld légkörében.

- Csak lassan, ne siess sehova, milyen hajók? - kérdezte Árdneló.

- Anyahajók, méghozzá több tíz. Nem leszünk képesek egyedül kivédeni egy ekkora támadást.

- Ki mondta, hogy egyedül leszünk? Warg! Te ismered közülünk legjobban Morgót, ments meg bennünket! Nem sokáig tarthatjuk a frontot, de más városok sem, flottánk nagyon gyenge, lemészárolnak bennünket, de ha neked sikerülne valahogy lelassítanod őket, legyen az csak fél percre is, még megritkíthatnánk a Hierarchiát, akár egy-két hajóval is. Számunka az is jobb, mint semmi.

- Jó - egyeztem bele. -, de látnom kell az eget, a hajókat.

- Semmi gond, csak mondd mikor, és felviszlek - mondta Árdneló.

- Részemről most rögtön is lehet.

- Akkor legyen úgy!

Fél óra telhetett el, mire felértünk, s egy biztonságos helyre leszálltunk. Gyönyörű volt az ég, békés, s mégis...

- Ideje ezt már lezárni - Ahogy belegondoltam, fejem felett több száz repülő vonult el, s néhány másodperc elteltével az égen ezernyi hullócsillag tűnt fel, egy zöld s több száz piros villanás kápráztatta el szemem, s jelentették, hogy Morgo meg a Kuvasz flottája megérkeztek. Pillanatok alatt az ég elvörösödött, míg Árdneló meg én beültünk a sípítóba, és elindultunk Nijafhoz a csillagok irányába, a végtelen káosz és az elkövetkező rend felé.

СЛЕПАЦ у МОМ ДВОРИШТУ

/// Вања Петровић IV$_1$ ///

Кртице!

Не копај више по мојој души пусте тунеле препуне вриштавих одјека, непознатих, страшних… Доста сам био само пуки восак у твојим шапама. Доста су твоје канџе ловиле моју попустљивост, доста си тровала сваку моју лепу мисао, доста си мрвила моје најтананије жеље. Гротеска, то је сада моје ново име. Иди ори по туђим венама, иди крчи путеве по туђим живцима, иди прокопавај канале по туђим длановима.... Само иди. Твоја јазбина ми више није неопходна.

Кртице!

Како ли си само прогледала тим злим колутима?! Зар сам ја био слеп свих ових година?! Па због тебе сам и ја постао кртица, кртице! Зар нисам видео да је сваки наш корак одзвањао празнином, да је тишина хучала попут грмљавине брзих возова што тутње под планином? Видети, то значи не бити са тобом. Али сада увиђам: ми смо одувек само двоје усамљених људи које је једино повезивало заједничко ћутање и мирис тамне земље. И два-три случајна погледа, када овај други не гледа.

Кртице!

Зар поново своју душу храниш ситним душама и створењима? Твоја снаге сада је љигава као и њихова извијена тела, твоја храброст је крхка као њихови мајушни оклопи, твоји додири одишу истим оним трулим задахом. И када си почела да дижеш те зидове око себе, не допуштајући ми да макар на трен провирим у твоју шкрињу, толико пута затрпавану? Како си се тако добро прерушила, да нисам видео то твоје црно крзно мучитеља? Или се ниси ни прерушавала? Једно ледено праскозорје, а око њега обавијена сета. Једна лепа реч, а потом хиљаде мртвих додира. Јеси ли ту? Јеси ли икад била ту? Тамо, неко је тамо, пожури…

Кртице!

Некада смо заједно уживали у полутами, посматрајући сопствене сенке. Позориште сенки, силуете лелујавих бића и једва велика позорница, на којој сам ја од самог почетка био предодређен да изгубим све. Да изгубим себе. Нијанса сиве, до нијансе таме, ето наше заједничке слике. Графитном оловком недовршена реченица,крај ње успутна мрља, попут ранице на кожи, и ето наше приче. Како си се тако непримећено вратила својој тами, тами из које си потекла? Клизнула си тамо, а да ја нисам ни приметио да си и мене повукла у своју мокру јазбину. Клизнула си, и тамо остала. Остала сигурна и ушушкана. Ја сам остао тамо годинама да чамим.

Кртице!

Досад си само ти била оно што ме раздваја од других. Желим себи да допустим да ме од сада и други раздвајају од других. Свет је створен да нас раздваја једне од других. Раздвајаш, дакле постојиш. Човека од човека не раздвајају само велике ствари, велике дистанце, велике промене. Све нас раздваја једне од других, друге од мене, тебе од мене. Понекад један зид, једна реч, један погрешан утисак, другачија идеја, исти циљ. Понекад време, понекад раскрсница од само два путића, понекад прерано убрана ружа, лаж или истина-свеједно… На крају, сва познанства се своде један сусрет у бесконачно дугим размацима уз питање: „Шта има ново?“

Одох наћи себи нови кртичњак.

ШТЕДЉИВЕ СИЈАЛИЦЕ

/// Аница Петровић, IV$_2$ и

У свету и времену у којем живимо сведоци смо све већих промена.

Те промене савременом човеку доносе многе погодности и удобности које му у значајној мери олакшавају живот, али, истовремено, те промене за собом повлаче и нежељене последице, које су, сигурно, превелика цена за комфорност коју нам пружа савремена технологија. Међутим, развој технологије и индустрије, који су главна карактеристика савременог доба, по правилу еволуира, и засигурно неће застати, нити ће се, с друге стране, савремени човек тако лако одрећи својих "удобности" зарад спречавања штетних последица промена које се, пре свега, огледају у великој загађености планете. Могућност која остаје је очигледна – пронаћи најбољи начин да се помире "савремени напредак" и природа планете. Мора бити поздрављена свака акција која за циљ има очување животне средине, али пре него што је "поздравимо" морамо је проверити, не смемо је прихватити некритички.

Тема овог чланка је једна таква акција која је позната већини људи, макар површно. Сијалице са ужареним влакном (тзв. класичне сијалице), полако се повлаче са тржишта ЕУ и уступају место новим – штедљивим сијалицама. ЕУ је, чак, донела директиву о забрани производње сијалица са ужареним влакном. Крајњи рок за избацивање обичних сијалица из употребе је 1. Септембар 2016. године, а разлог је да нове, штедљиве сијалице представљају начин да се смањи потрошња енергије. Али, поставља се питање, да ли су и колико су ове сијалице стварно штедљиве, да ли мање загађују околину и који је њихов еколошки аспект? Док се продаја штедљивих сијалица увелико пропагира и намеће, велики број светских здравствених институција и лабораторија упозорава на штетност ових сијалица.

Како је објављено у истраживању Берлинске лабораторије, активне штедљиве сијалице емитују фенол,

МОЖЕ ЛИ МАШИНА ДА МИСЛИ?

/// Роберт Ружа III_8 ///

Од давнина људе привлачи интелигенција - како сам појам интелигенције тако и могућност конструисања "интелигентних машина" које би могле самостално да раде.

Вештачка интелигенција удружује конвенционалне науке, физиологију и психологију, све у циљу да се направи машина која би се, по људским мерилима, могла сматрати "интелигентном". Могућност стварања интелигентних машина заокупља људску машту још од древних времена, али тек сада, са брзим темпом развоја рачунара и већ педесетогодишњим искуством на пољу истраживања техника програмирања, сан о паметним машинама почео је да постаје стварност.

Научници су коначно способни да створе системе који разумеју говор и могу да победе најбоље играче шаха. Наиме, светски шаховски првак Гари Каспаров изгубио је прву од шест партија у мечу против IBM-овог компјутера Deep Blue 10. фебруара 1996. године. Овај догађај је отворио многа питања и дилеме. Играти шах са рачунаром зна да буде забавно. Лепо је док рачунар губи од вас, али ствари се мењају кад почне да вас побеђује. Не можете да га провоцирате, не губи живце услед нервозе и ледено је хладан и прецизан. Спадају ли овакви шаховски програми у нешто што има вештачку интелигенцију? Да ли то заиста машине умеју да размишљају, да ли машине могу да уче? Изгледа да је одговор - можда.

У тренутку победе над Каспаровим, Deep Blue је био способан да процени 200 милиона потеза у секунди. То је, по некима, само брутална рачунарска снага. Ипак, Каспаров је, на крају, у борби против машине изашао као победник. Победио је у три партије, а две су завршене ремијима. Однео је награду од 400.000 долара након догађаја који је, према проценама, преко Интернета пратило шест милиона људи.

Такмичење из фебруара 1996. године значајно је због тога што су човек и рачунар први пут играли стандардни меч. Годину дана касније, Каспаров је одиграо реванш против побољшане верзије Deep Blue-a. Каспаров је победио у првој партији, рачунар у другој, а следеће три су завршене ремијима. Дееп Блуе га је надмашио победивши у шестој партији, која му је донела и награду од 700.000 долара.

Сам покушај дефинисања вештачке интелигенције није лак задатак. Шта је то што разликује „природну" интелигенцију од вештачке? Једна од најједноставнијих дефиниција вештачке интелигенције каже: вештачка интелигенција је научна област у којој се истражује како да се направе рачунари који би успешно радили ствари које у овом моменту боље раде људи. Термин вештачка интелигенција (енгл. artificial intelligence) потиче од Џона Макартија. Многи аутори се не слажу да термин вештачка интелигенција најбоље описује ову научну област. Многе области информатике у основи имају интелигентно понашање, али не припадају вештачкој интелигенцији у ужем смислу.

Два главна правца развоја вештачке интелигенције јесу проучавање природне интелигенције (спознавање функција мозга, моделовање рада мозга и нервног система, симулирање човековог понашања, реаговања и резоновања) и постизање интелигентног понашања применом другачијих приступа, какви се не могу срести у природним системима.

Данас постоје реализовани системи који су у стању да аутономно обављају сложене функције и решавају проблеме, које су раније једино људи били у стању да обављају. Није редак случај да такви системи обављају те задатке и далеко успешније од људи, рецимо могу да обраде велику количину информација у кратком времену.

Истраживања и примене вештачке интелигенције отварају многа техничка питања, али такође и многе друштвене и етичке дилеме. Шта рецимо ако неко одлучи да направи „вештачке војнике" и пошаље их да ратују и уништавају? Шта ако се вештачке машине једном отргну од људске контроле и завладају светом? Да ли човечанство може себе да уништи на овај начин?

Међутим и поред великог напретка, научници се још увек нису ухватили у коштац са основним изазовом у развоју интелигентне машине - прављењем система који опонашају људски мозак. Није ни чудо, јер људски мозак са више милијарди неурона представља можда и најсложенију творевину у универзуму.

/// Дејана Голубовић IV_2 ///

нафтален и стирен, штетне и отровне, односно канцерогене спојеве који у случају дуготрајније изложености, могу бити и фатални. Хаифа универзитет у Израелу објавио је истраживање према којем штедљиве сијалице могу проузроковати пораст рака дојке код жена, будући да, за разлику од класичног жутог осветљења које дају старе сијалице, штедљиве сијалице имитирају бело, дневно светло, ометајући производњу мелатонина у организму. Друге установе упозоравају на могућност да штедљиве сијалице подстичу и развој мигрене, док дерматолози упозоравају на пораст кожних проблема.

Да би апсурд био већи, утрошак енергије за производњу штедљиве сијалице је, према различитим изворима, од 6 до 40 пута већи него за производњу класичне сијалице. При томе, узимајући у обзир масу и запремину штедљивих сијалица, многоструко је већи утрошак енергије за њихов транспорт од произвођача (најчешће Кина) до продајних објеката широм света. Узимајући у обзир све аспекте, лако можемо доћи до закључка да појава штедљивих сијалица има латентније значење него што је нама познато, и да не можемо бити сигурни да су оне средство племенитог циља.

На нама, конзументима, је да сагледамо све стране употребе штедљивих сијалица, а потом изведемо закључак о њиховој практичности или непрактичности. Морамо престати да будемо пасивни конзументи који прихватају све што тржиште нуди, развијајући критичку мисао и свест о сопственој важности на свету.

Захваљујемо се професорки физике Александри Марков која нас је подстакла да пишемо о овој теми.

/// Dunja Đurović IV$_1$ ///

Na putu za Montevideo

Gledaoci kojima se svideo film "Montevideo, bog te video", verovatno su pomno pratili i seriju „Na putu za Montevideo". U njoj je predstavljeno zanimljivo putešestvije naših reprezentativaca. Videli smo putovanje vozom, razna presedanja i na kraju, za njih prvo, putovanje brodom do samog Urugvaja. Kilometrima daleko od njih, Beograd postaje sedište modernizacije. Tako vidimo uvođenje telefonske linije u domaćinstva, kao i uvođenje gradskih linija autobuskog prevoza. Kako su ove promene građani doživeli, vidimo po reakciji berberina Bogdana, kafedžije Rajka, kao i ostalih likova koji upotpunjuju sliku starog Beograda. Devojke su samostalnije jer se oslobađaju patrijarhalnih stega, što predstavlja još jedan novitet. Pozadina glavne radnje, puta za Montevideo, život u Beogradu pokazuje nam spoj starog i novog, kao u početak modernog života u tadašnjoj Jugoslaviji.

Šešir na vidiku

/// Anastasija Kostić IV$_1$ ///

Ova zanimljiva serija rađena po knjizi Milovana Vitezovića oslikava nam gimnaziju kakva je bila nekad. Ono što mene fascinira u njoj nisu samo imena naših velikana (koja tako pompezno zvuče kad ih izgovoriš: Cvijić, Mika Alas, Prodanović, Mokranjac, V. Ilić i Zmaj) niti njihove dogodovštine iz mladosti, već to koliko se gimnazija u suštini nije promenila. Promenili su se samo pogledi an svet, ljudi su ostali isti. Maturanti i prfoesori se ponašaju isto, kroz vekove. Možda je upravo ta ljudskost tih velikana ono što nas je najviše dirnulo. Približilo nam ih, te ih ne vidimo samo kao imena u enciklopediji. U njihovom poletu, mladalačkom žaru, manguplucima prepoznajemo sebe, kakvi smo, ili pak kakvi smo nekad bili.

I današnji maturanti su isto tako puni snova i ambicija, i dalje su živahni, zaljubljivi i puni dosetki za ne-odgovaranje i bežanje sa časa, spremni da prave projekte, ali i da pokažu znanje. I profesori su isti: neki su strogi, neki pomalo rasejani, a nađe se i profesor koji će se požrtvovano boriti za svoje odeljenje ili pak za ono koje im je milo. Sve mi je žalije što napuštam ovu večnu instituciju, jer vidim da i u našoj gimnaziji ima isto tako velikih i zanimljivih ljudi. Hodaju tako ovim mračnim hodnicima, a mi ih ne vidimo. Možda smo previše tašti, a možda i zbilja ne primećujemo, pa će u budućnosti neka serija biti o njima.

• intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju • intervju •

БИТИ СТАТИСТА

Bivša učenica naše škole , Emina Trifunov, statirala je u popularnoj seriji. Pitali smo je:

Put: Bila si statista u TV seriji „Put za Montevideo". Kako je do toga došlo?

Na kastingu za snimanje dve epizode serije „Put za Montevideo",slučajno sam se našla. Moj dobar drug se prijavio za statistu i kada su ga pitali da li ima drugaricu predložio je mene. Otišla sam na kasting i primili su me. Bilo nas je oko 20 statista.

Put: Opiši nam ukratko atmosferu sa snimanja.

Snimanje se odvijalo na Petrovaradinskoj tvrđavi u hotelu „Leopold". Statista sam bila dva dana. To je vrlo zanimljivo iskustvo, videti kako se snima serija, videti glumce, ali, u isto vreme bilo je i naporno, jer se setovi ponavljaju i sniimanje i prateće radnje oko snimanja trajale su preko 10 sati dnevno. Glumci i tehničko osoblje su vrlo profesionalni, ozbiljni, ali i malo umišljeni, po mom skromnom mišljenju. Videla sam poznate glumce: Dragana Bjelogrlića, Dininu Jeftić, Ninu Janković.... Na mene je najlepši utisak ostavio Dragan Bjelogrlić, jer je delovao prirodno. Odnos prema statistima je čisto profesionalan.Ovo je za mene lepo, novo iskustvo, ali se tim poslom ne bih bavila.

Put: Reci nam nešto o sebi, čime se baviš?

Bila sam učenik Zrenjaninske gimnazije, a trenutno spremam diplomski ispit na PMF-u u Novom Sadu, na grupi za profesora geografije.

U slobodnom vremenu sa drugovima i drugaricama organizujemo priredbe i skromnije paketiće, za šta sami sakupljamo sredstva, za decu iz Veternika i Dečijeg sela.

Последњу недељу маја обележиће СЕДМИ

ФЕСТИВАЛ РАЗЛИЧИТОСТИ

- Расписујемо конкурс за ликовне, литерарне и фото радове
- Позивамо све ученике и професоре да пријаве активности.
- Све идеје су добродошле: штандови, музика, глума, плес, презентације…..

пријавите се у ПЕ-ПСИ служби

ČEKAMO VAS !!!!!!!!!

а овако смо се провели прошле године...

TOP 8 igara

/// Marin Magda IV$_3$ ///

Pravi ljubitelji PC igara provode stotine sati u tom virtuelnom svetu, ali kada bismo ih sada upitali koja igra je protekle godine bila najbolja, stavili bismo ih na muke: koje su zaista dobre i koje ćemo pamtiti (i igrati) čak i narednih godina? To je pitanje subjektivne prirode, ali se uvek, s vremena na vreme, pojave naslovi koji fasciniraju apsolutno SVE. Kao igrač sa desetogodišnjim iskustvom mislim da su igre, koje su obeležile proteklu godinu, sledeće:

8. NBA 2K13

Žanr: sportska

Komentara bez: svake godine 2K košarkaške igre postaju sve bolje i bolje. Istina je da su im izmene sitne, ali su zato i bitne, jer se svake godine npr. grafika vidno improvizuje, pa čak i hardverski zahtevi! Neverovatno, ali 2K13 je manje hardverski zahtevan od 2K11. Takođe, nekadašnjih timova ima više nego ikada. To je dovoljno da ovo i dalje ostane najbolji serijal košarkaških igara!

7. Diablo 3

Žanr: role-playing game (RPG)

Let's be honest: Diablo 3 je razočaravajuć, prvenstveno zbog problema sa konekcijom, zbog koje se može desiti da nećete moći ni da pristupite vašem liku na par dana. Priča je takođe previše pojednostavljena ali je i gameplay... na sreću. Poenta Diabla, in my honest opinion, upravo i jeste u odličnom gejmpleju, što i jeste razlog zbog kojeg generalno zaslužuje mesto na top listi, pa makar bilo i pretposlednje.

6. Call of Duty - Black Ops 2

Žanr: first-person shooter (pucačina iz prvog lica - FPS)

Pre nego što pomislite da spremite preteća pisma koja ćete mi slati s osmehom od uva do uva, pročitajte bar ovu rečenicu: ovaj deo zaista RASTURA! Nakon četvorke, ovo je prvi CoD koji pravi neke singleplayer izmene, pogotovo u pogledu priče. Lošije strane igre jesu što je kraća nego ikada, AI je mnogo lošiji a gunplay gotovo netaknut, ali će vas zbog novog sadržaja (pogotovo multiplayera) držati na neko vreme.

Takođe, nivo nasilja je dodatno podignut usled (donekle) uverljivog predstavljanja strahota rata, što doprinosi činjenici da novi Call of Duty nije za svakoga, naročito nije za maloletnike i labilne osobe.

5. Dishonored

Žanr: RPG

Igra koja bi bila čak i bolje rangirana da se nije previše bazirala na stealthu koji je potpuno uprošćen, a ume da bude i naporan. Najveće prednosti su svakako to što je artwork izvrstan i što postoji neviđeno mnogo načina da obavite zadatak; naravno, nikoga čak ne morate ni da ubijete but for the love of God, pored toliko supermoći oni očekuju od vas da se samo šunjate ne bi li vam epilog kampanje bio "svetliji"?! Come on!

4. Kingdoms of Amalur – Reckoning

Žanr: RPG

Kao što je Skyrim, po mišljenju mnogih, bio najbolji RPG 2011. godine, defintivno bih rekao da je Reckoning najbolji RPG protekle, daleko bolji i od Skyrima if you ask me. Predeli su daleko bolji, čak iako je grafika mnogo lošija; igra je daleko zabavnija, bolje je osmišljeno oružje (sve je ovo, de facto, vrlo diskutabilno, prvenstveno od ukusa zavisi)... Priča je, nažalost, puna klišea, ali takva je i Skyrimova, so what?

3. Mass Effect 3

Žanr: FPS/RPG

Trilogija je završena onako kako joj to dolikuje - epski. To se može reći za svaki aspekt igre osim za njen kraj, koji igrače ostavlja u potpunoj enigmi. Oh well, barem je akcija zaista poboljšana, pogotovo jer zahteva mnogo veću upotrebu moždanih vijuga no ikada, što tera igrače da potpuno zaborave na najveći downside - zatucane saborce.

2. Far Cry 3

Žanr: FPS

Uz prvoplasiranu, ovo je defintivno igra godine. Bićete očarani ne samo pričom i grafikom već i neverovatnim gejmplejom... ukoliko imate dovoljno jak računar i dovoljno vremena za igru. Na sreću po većinu igrača (not me), igra je potpuno nelinearna, što znači da možete da radite šta god poželite, čak i nakon što završite igru!

Vrlo je verovatno da će mi opet biti puno poštansko sanduče jer nisam stavio ovu igru na prvo mesto, ali, budimo iskreni, gameplay me ipak nije ostavio sa donjom vilicom na podu unlike number 1.

1. Borderlands 2

Žanr: FPS/RPG

Nakon tri savršene godine zabavljanja uz prvi deo, drugi deo Borderlandsa konačno nam stiže, još bolji od prošlog! Konačno ćemo imati jedan zaista dobar razlog da posetimo naše očne lekare: ovo je serijal igara koji je možda i najviše napredovao u poslednjih par godina - grafika je poboljšana, gejmplej, humor, priča, težina igre... SVE!

Naravno, od svih tih elemenata je bilo očekivano i neznatno više (osim 'pucačke mehanike') ali, s obzirom da je, barem po mom mišljenju, adiktivnost by far najbitniji element dobre video-igre, Borderlands stavljam na prvo mesto, a ne Far Cry. So close!

Najizdavanije knjige u gradskoj biblioteci:

1) Paulo Koeljo "Zahir"
2) Gijom Muso "Ostani kraj mene"
3) Hariki Murakami "Norveška šuma"
4) Orhan Pamuk "Zovem se crveno"
5) Haled Hoseini "Lovac na zmajeve"

Najprodavanije knjige u knjižari "Teatar":

1) Karlos Ruis Safon "Senka vetra"
2) Aleksandar Gatalica "Veliki rat"
3) Dž. R. R. Tolkin "Hobit"
4) Grupa novinara "Sivi vuk"
5) E. Z. Džejms "50 nijansi sive"

/// Katarina Popov III$_7$ ///

Zamišljam one koji su nekada sedeli u ovim klupama

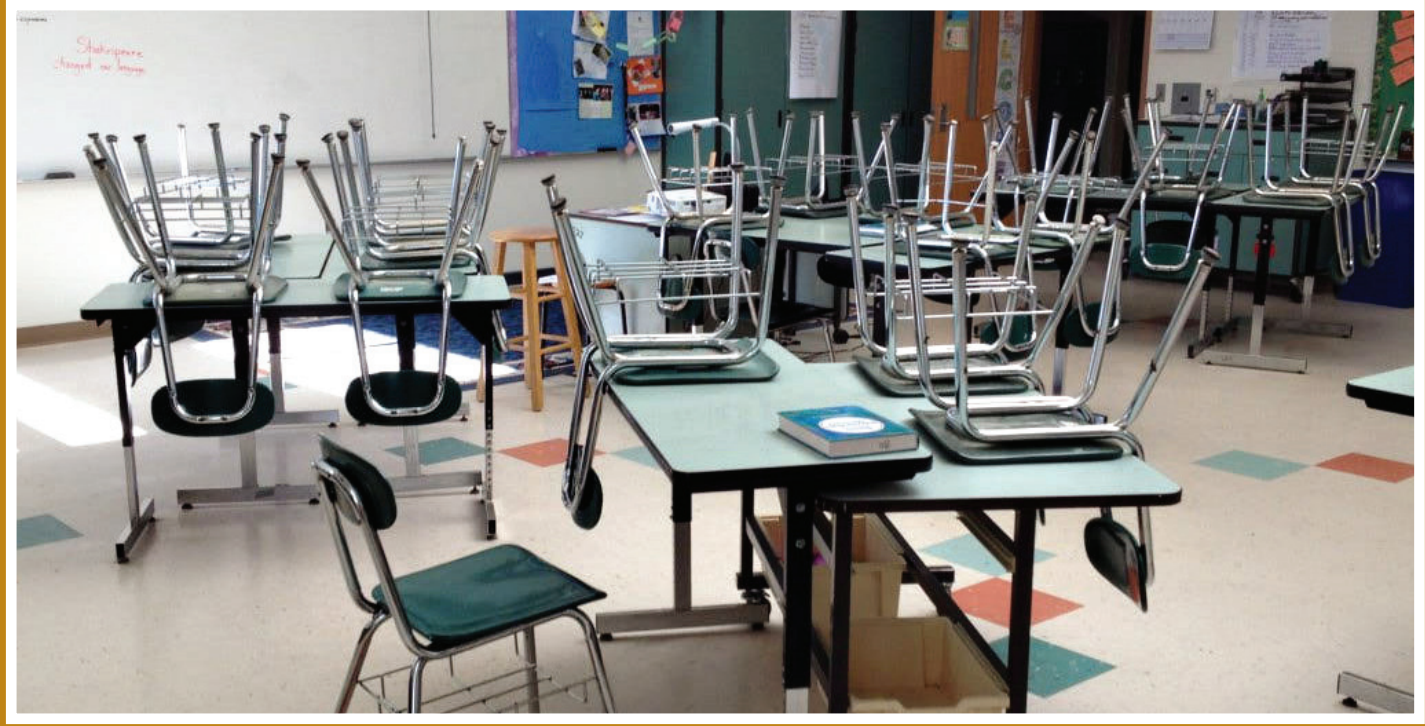

Dan za danom, nedelja za nedeljom, vreme prolazi godine se nižu...

Svakoga dana se sve više približavamo svom vrhuncu života, ne znajući da što više jurimo, poput hrčka u svom točku, idemo ka početku jednog kraja. Trčimo, žurimo da što pre sazrimo, završimo školu, da se osamostalimo i okusimo težinu života, ne shvatajući da će nam kasnije baš ovi trenuci najviše nedostajati. Trenuci u kojima smo gledali na sat čekajući da se nešto desi, kada smo virili u daljine puni nade i kroz ružičaste naočare rešavali svaki problem, i sa lakoćom krupnim koracima ulazili u „svet odraslih".

Vreme prolazi, stvaraju se uspomene, nižu se događaji, kroje sećanja... Svakoga dana u istoj učionici, sa istim pogledom na dvorište, u istoj školi, provodimo vreme, maskiramo dosadu ne shvatajući da istovremeno pišemo istoriju i urezujemo uspomene, direktno i indirektno. Svaka naša šala, svaka naša dogodovšzina, svaka naša smicalica ostaće uklesana u ova četiri zida, zarobljena u par kvadrata.

Kao predstavnici jedne generacije, svakoga dana sa ponosom ulazimo u ovu školu, sa neverovatnim osećanjem pripadnosti, mešamo se sa prvom smenom i probijamo se kroz ogromnu gužvu đaka, koja se raduje jednom završetku ili tek jednom početku dana. Uloge se zamenjuju. Mi sedimo na njihova mesta i narednih sedam časova slušamo ono što su oni slušali pre tri, dve, godinu ili pre samo nekoliko sati. Kupujemo užinu na istim mestima, šetamo se dugim gimnazijskim hodnicima, ne obraćajući pažnju na postojanje drugih učenika koji tuda prolaze ili su prolazili pre pet, deset, petnaest godina. Susrećući se svakodnevno sa urezanim imenima i tajnim porukama, skrivenim puškicama urezanih na klupi, napisanih na zidu, radijatoru, prozoru, na naslonu susedne stolice, naravno, uz po koji docrtan naš znak, dopisano naše ime, upuštamo se u ogroman vrtlog, vrtlog postojanja... Kažu, da izgovorene reči nikada ne ispare, da ostaju tu, da lebde oko nas, gomilaju se i kruže u prostoru. Pomislivši na to, na trenutak osetim neki pritisak, neku teškoću, uzimajući u obzir broj generacija koji je kroz ovu školu prošao. Počev od mojih baka i deda, roditelja, tetki i sestre... Da li su sve te reči i sada prisutne? Da li se njihovih dogodovština gimnazijski bedemi još uvek sećaju? Da li ih hodnici pamte u onim školskim uniformama dok jure, plašeći se da ne zakasne na čas? Da li će se neko nas sećati za par godina ili ćemo se i mi stopiti u to more generacija koje je sazrelo i odraslo u istoj školi. Po čemu će nas pamtiti? Još uvek imamo dosta vremena da stvorimo uspomene i formiramo sećanja... Ali da li su i oni tako mislili pa, dok su se okrenuli, vreme ih je pregazilo... Završili su fakultete, formirali porodice, postali roditelji... Da li vreme zaista tako leti ili mi trčimo kroz život?

Često razmišljam o tome, šta će se dešavati posle nas. Mi smo samo jedna stepenica, jedan korak, jedan stupanj u razvitku čovečanstva.

Naš je izbor da li ćemo biti heroji, poznate ličnosti, naučnici ili ćemo se stopiti sa masom i biti prosek. „Postoje oki koji su rođeni veliki i oni koji su osvajali visine." Posle nas, posle nas će biti sve isto... Deca će ići u vrtiće, osnovnu školu, srednju, pohađaće fakultete, a roditelji će se svim silama boriti da im obezbede najlepše uslove za život i bolju budućnost. Vrhovnici će voditi državu, smenjivaće se vlasti, rušiti Vlade, biće nestašica goriva, plina, ulja, vode... Pretiće prirodnim katastrofama i smakom sveta... Samo nas, nas u ovom sastavu drugog jedan, u sastavu devedeset i šeste generacije, nas pripadnika dvadeset i prvog veka, drugog milenijuma, nas više neće biti... Godinu po godinu, sve nas manje ima tu...

/// Неда Маринац II$_1$ ///

ФОРМУЛА 1

/// Текст и цртежи: Филип Ђорђевић IV7 ///

Још откад је аутомобил измишљен, његови власници су желели да учествују у тркама. Године 1887, Џорџ Бутон је закачио мотор на трицикл и организовао оно што ће касније бити записано као прва мото трка у историји. Међутим, он је био једини учесник. Прва истинска мото трка

је одржана 1895. и возила се од Париза до Бордоа и назад. Аутомобили су тада остваривали максималну брзину од 24 километра на сат и трка је трајала 48 сати.

Када су Гран При трке почеле, вожене су на јавним путевима, а једина заштита од судара су биле бале сена. Када је 1955. на стази Ле Ман 86 гледалаца погинуло, било је јасно да се безбедност мора побољшати. Постепено су дугачке и опасне стазе као Монца и Нирбургринг претворене у краће стазе са много простора за безбедно излетање. Једина стаза која кроз историју није мењала свој изглед је она у Монаку, за коју Нелсон Пике каже да кад се на њој вози, то је као „возити бицикл по дневној соби".

Завршетак трке никад није био тако узбудљив као у Италији 1971 када су првих пет возача прошли циљну линију у размаку од 0,61 секунде! Возач БиАрЕм-а, Питер Гетин је тада остварио своју једину победу икада, победивши Ронија Питерсона за само 0,01 секунду.

Колико је мото спорт непредвидив говоре дешавања са трке у Монаку 1982. када се водећи возач променио пет пута у последња три круга, а крајњи победник није био свестан да је победио! Алан Прост је водио када је почела да пада киша, али је ударио у заштитну ограду и одустао. Потом је Рикардо Патрезе преузео вођство, али је изгубио контролу у укосници. После њега Дидије Пирони је преузео вођство али је у последњем кругу остао без горива. Исто се десило следећем водећем возачу Андреу де Цезарису. Патрезе је успео да врати ауто на стазу и заврши круг, и оствари победу у трци.

Скудерија Ферари је најтрофејнији и најуспешнији тим у овом спорту, са 16 конструкторских и 15 титула у шампионату возача . Такође су и једини тим који се такмичио у свакој сезони од почетка 1950. Знак тима познати „пропети коњић" је знак који је на свом авиону користио пилот у Првом светском рату, Франческо Барака. У току рата он је оборио 34 противничка авиона а његови родитељи су замолили Енца Ферарија, чији су били пријатељи да тај знак стави на своје тркачке аутомобиле.

Један од најлегендарнијих возача у историји Формуле 1 свакако је петоструки шампион Хуан Мануел Фанђо,прозван Ел Маестро. Да је прави мајстор доказао је на трци за велику награду Немачке 1957. када је надокнадио 50 секунди заостатка за 20 кругова и у последњем кругу обишао водећег за своју последњу победу у Формули 1 и пету шампионску титулу.

Велика звезда овог спорта је и Џим Кларк, возач Лотус тима, који је једини у историји који је успео да освоји шампионат Формуле 1 и победи у Индианаполис 500 трци у истој години.

Вероватно највеће ривалство између два возача у историји спорта је оно између Алана Проста и Ајртона Сене. Ова двојица невероватно талентованих возача освојила су заједно 7 титула.Сена је један од оних који служи за пример колико је у ствари мото спорт опасан. Док је водио у трци на чувеној стази Имола, изгубио је контролу над аутомобилом и ударио у бетонски зид брзином од 218 километара на сат, после чега је преминуо. Алан Прост, кога су прозвали „професор" због његове високе менталне дисциплине, освојио је после Сенине смрти још једну титулу (има их укупно 4). Касније је Прост био директор тима који је носио његово име.

Још једна легенда најбржег циркуса је свакако Ники Лауда, аустријски возач, који је био жртва једног од најстрашнијих инцидената у историји спорта. За време другог круга Гран Прија Немачке 1976. Лауда је налетео на насип поред стазе и окрећући се, вратио се назад на стазу, где се сударио са још једним аутомобилом и његов аутомобил се у том моменту запалио.

Лауда је задобио озбиљне опекотине, али се већ шест недеља после овог инцидента вратио на стазу. Када је 1978. прешао први преко циљне линије трке у Шведској ушао је у легенду. Ауто Бребема који је возио имао је велики вентилатор закачен на задњи крај аутомобила који је имао улогу да ствара додатни потисак. Вентилатор је врло брзо забрањен, тако да је то једини ауто са 100% успшеним учинком.

Најуспешнији возач у историји Формуле 1 са 7 шампионских титула, Михаел Шумахер има укупно 91 победу, 68 пол позиција, 76 најбржих кругова у трци и укупно 1369 бодова. Једном су он и његова породица каснили на један авион. Шуми је замолио возача таксија да он вози. „Возио је пуним гасом у кривинама, и претицао на неким невероватним местима", рекао је касније баварски таксиста и наравно, стигли су на време

Прошле године смо у Формули 1 видели нешто досад незабележено у шездесетдвогодишњој историји: у првих седам трка било је седам различитих победника из пет различитих тимова. Могло би се рећи да овај спорт никад није био попоуларнији, поготово пошто нас 2013. чека још узбудљивија сезона...

Брже, боље, више

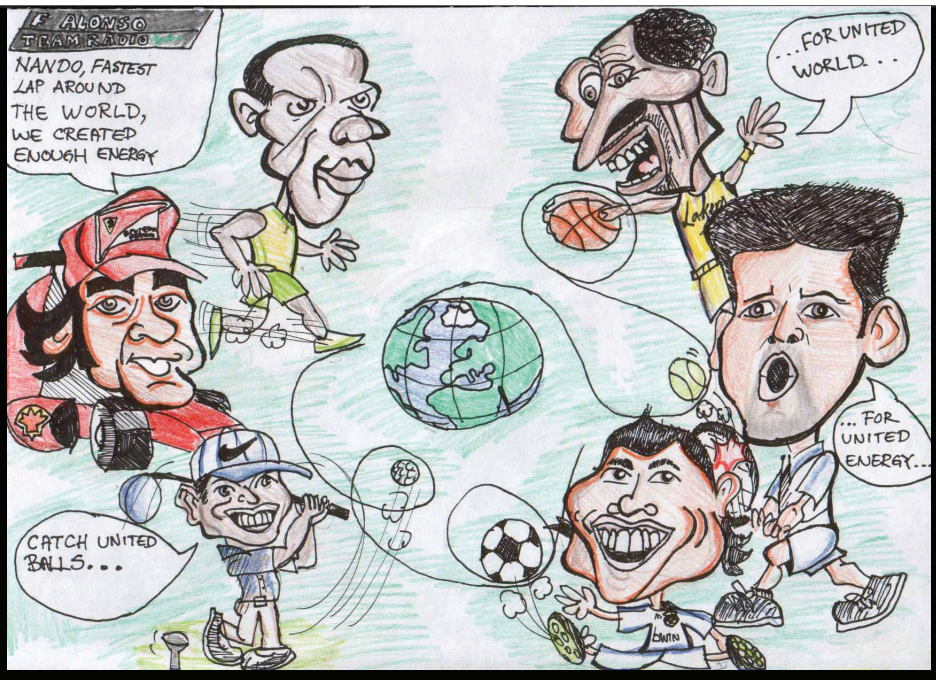

/// Текст и цртежи: Филип Ђорђевић IV$_7$ ///

Иза нас је још једна година богата квалитетним спортским дешавањима. Главни догађај су свакако биле Олимпијске игре у Лондону, потом Европско првенство у фудбалу у Пољској и Украјини, финале Лиге шампиона у фудбалу и финала националних фудбалских лига, тениски турнири, увек узбудљива кошаркашка ЕнБиЕј лига... Као верни пратилац спорта, предлажем листу спортиста који су својим успесима обележили спортску 2012. годину.

10. Линдзи Вон (скијање)

Линдзи Вон, 28-годишња америчка скијашица, доминирала је у 2012. сезони. На крају 2011/12 сезоне, имала је 53 победе у појединачним тркама на Светским првенствима. Светска првенства се састоје из трка у пет дисциплина: слалом, велеслалом, Супер Ци, спуст и комбинована трка (то је мешавина спуста и слалома). Линдзи Вон је близу да достигне Анемари Мозер-Прел која има 62 победе и Врени Шнајдер која је победила 55 пута.

9. Рори МекИлрој (голф)

Рори МекИлрој, северно ирски голфер, освојио је титулу за најбољег мушког играча од стране Голф удружења Америке. МекИлрој има четири ПиЏиЕј Тур победа, број један је рангиран голфер на свету и помогао је тиму Европе да порази тим САД-а на драматичан начин и освоји Рајдер куп.

8. Леброн Џејмс (кошарка)

Нико није имао тако добру годину као Леброн Џејмс. Џејмс је најбољи играч у ЕнБиЕј лиги. Коначно је освојио своју прву титулу и одбацио сваку сумњу да неће моћи да освоји лигу након што је приступио Мајами Хиту. Да би заокружио одличну сезону, у Лондону је као члан америчке кошаркашке репрезентације одбранио златну медаљу. Џејмс је завршио 2012. освајањем титуле ЕмВиПија, шампионског прстена и златнае медаље на Олимпијским играма.

7. Фернандо Алонсо (аутомобилизам)

Фернандо Алонсо, једнини активни шпански пилот у Формули 1, без обзира на слаб темпо Фераријевог аутомобила у току сезоне успевао је да извуче максимум из аутомобила и чак је за време летње паузе водио у шампионату, иако то уопште није очекивано. У Малезији је потпуно ненадано победио, а после тога се са 11. Стартне позиције пробио до водеће када је победио у трци у Валенсији. Својом доследношћу и константном освајању бодова иако није успео да освоји шампионат Формуле 1 у 2012. Свакако је заслужио титулу најбољег возача у сезони.

6. Мајкл Фелпс (пливање)

У 2012. Мајкл Фелпс је постао спортиста са највише одликовања на Олимпијским играма у историји. Овај амерички пливач не само да држи рекорд за највише медаља, освојивши 22, него такође држи рекорд за највише златних медаља икада освојених са 18 година. Фелпс је сада "пензионисан" али биће тешко било ком другом спортисти да обори Фелпсов рекорд, јер су игре одржавају само једном у четири године.

5. Кристијано Роналдо (фудбал)

Кристијано Роналдо је португалски фудбалер, који игра за Реал Мадрид, и један је од најбоље плаћених спортиста у свету (400.000 долара по мечу). Роналдо је невероватан стрелац и познат је по својим акробатским дриблинзима. Он је немилосрдан нападач, и ретко пропушта прилику да постигне гол. У сезони 2011-12, Роналдо је био најбољи стрелац шпанске Ла Лиге са 42 постигнута гола.

4. Јусеин Болт (атлетика)

Најбржи човек на свету је одбранио златну Олимпијску медаљу у тркама на 100 и 200 метара са толиком лакоћом да су неки људи мислили да гледају репризу Олимпијских игара 2008. Такође у штафети 4 пута 100 метара Јамајчани су освојили злато, у великој мери захваљујући Болту.

3. Лионел Меси (фудбал)

Мало је фудбалера који могу да се похвале сезоном какву је имао, аргентинац, Лионел Меси. Меси је са Барселоном на врху шпанске Ла Лиге. Оборио је рекорд за највише голова у једној календарској години и игра за најбољи клуб у Шпанији, а вероватно и на свету, и на путу је ка освајању још једне Ла Лиге.

2. Новак Ђоковић (Тенис)

Новак Ђоковић је имао и успоне и падове у 2012. сезони. Фантастичним играма и због повреде Рафаела Надала и пада у форми Роџера Федерера,Новак је задржао звање првог тенисера света са освојених 12.920 бодова.

1. Феликс Баумгартнер (екстремни спортови)

Феликс Баумгартнер је много другачији од осталих спортиста на овој листи, али то је оно што га чини јединственим. Баумгартнер је постао први човек који је успео да пробије звучни зид, након слободног пада са око 41 километра висине. Баумгартнер је приковао свет за мале екране 14. октобра, док је за само 10 минута ушао у историју.

Prava osoba sa posebnim potebama

/// Katarina Varga IV$_1$ ///

Osobe sa posebnim potrebama su lica sa smetnjama u fizičkom i psihičkom razvoju. Žive tu, sa nama i oko nas, ali mi ih veoma često ne primećujemo ili gledamo na njih samo kao na nešto što iz nekog razloga treba izbegavati. Meni je žao što ovo govorim, ali iz vlastitog iskustva znam da je tako. Navešću par primera iz mog okruženja.

Živim u Lazarevu, selu 12 km udaljenom od Zrenjanina. Zrenjanin je grad sa 100 000 stanovnika. U okolnostima današnje Srbije, reklo bi se urbana sredina, grad sa razvijenom infrastrukturom, izgrađenim institucijama sistema, bogatim društvenim životom ispunjenim raznim kulturnim, sportskim i zabavnim sadržajima. Grad sa novom, savremenom bolnicom, gerontološkim centrom, domom za slepa i slabovida lica, školom „9. maj", centrom „Alternativa"... Ali to je samo slika. Momenat kada sam pokušala da slici udahnem život, pretvorio me je u najtužniju osobu na svetu. U oživljavanju slike pomogla mi je moja mama, koja u ovoj sredini živi već 50 godina. Podsetila me je na ljude koje sam nekada sretala, a onda su jednostavno nestali.

U mojoj ulici živela je jedna baba Spasa, gluvonema od rođenja, ali uporno u pokušajima da kaže nešto. Zbog neartikulisanih glasova koje je ispuštala deca su je se plašila, gađala kamenicama i bežala od nje. Mama mi je objasnila da je ona ista kao i svi drugi ljudi, samo što ne ume da govori. Rekla je da neko ne zna da čita, neko da vozi bicikl, neko ne zna engleski, a baba Spasa ne zna da govori. A kako i da zna kada ne može ni da čuje. Tek danas mi je mama ispričala koliko problema su ljudi pravili toj nesrećnoj ženi. U mladosti je bila silovana. Ostala je u drugom stanju i rodila sina. Naravno, nije mogla da kaže ko joj je to uradio. To se dešavalo 1956. godine. Narodni odbor je zasedao povodom njenog slučaja. Bilo je predloga i da se obesi. Na kraju je odlučeno da mora da živi u domaćinstvu njenog brata koji je se prethodno javno odrekao.

Ovo nije jedini primer kršenja prava osoba sa posebnim potrebama za koji ja znam.

Moj prvi komšija je deda Dragutin. Invalid kome su amputirane obe noge. Dragutin se uspešno nosi sa svojim problemom, snagom svoje volje, snagom svojih ruku i uz pomoć porodice i prijatelja. Ali on ima druge probleme. Odeljenje kardiologije u staroj Specijalističkoj poliklinici, gde on leči srce, nalazi se na drugom spratu. Uvek kada ide na kontrolu sa njim moraju i dve odrasle muške osobe, za svaki slučaj, jer je on doživeo da lift ne radi i da su morali da mole ljude po hodnicima da ga odnesu na drugi sprat. A to nije ni malo lako, ni njemu, ni ljudima koji ga nose. Kako užasan osećaj bespomoćnosti, manje vrednosti i tereta za porodicu. Da li je moguće da je u XXI veku odlazak na lekarsku kontrolu tako komplikovana stvar? Šta društvo čini da olakša život ljudima sa invaliditetom? Da li su pristupne staze (koje postoje tek desetak godina) i poneki ozvučeni semafor dovoljni?

Sad sam se setila i Nevenke. Mora da ima već oko 40 godina. Blago retardirana nije mogla da ide u školu, ali izlazila je na ulicu, šetala sama, išla u prodavnicu. Sretali smo je i prihvatali. Svako na svoj način. Kasnije je Nevenka dobila epilepsiju. Ponekad su je napadi stizali na ulici. Počeo je da se smanjuje broj ljudi koji su je prihvatali. Neki roditelji su se organizovali, govorili da plaši decu i Nevenke je nestalo. A ja se sećam kako su je deca zadirkivala, dodirivala štapom i gađala kamenjem. Mnogi su smatrali da je rešenje skloniti Nevenku, a ne naučiti decu da postoje i drugačiji ljudi, ljudi kojima je ponekad potrebna pomoć i za ono što je većini ljudi obično i lako. Da li je moguće da su u današnje vreme rešenja za ovakve probleme – skloniti, sakriti, izbrisati, praviti se da ne postoji?

Ovo su slučajevi koje sam ja lično videla, a mama mi je nabrojala i mnoge druge.

-Devojka, odličan student, ne može da pohađa predavanja na fakultetu, jer nema prilaznih staza za invalidska kolica.

-... Ima odlične rezultate, ali zaposlićemo nekog drugog jer on bolje vidi, bolje čuje ili ima obe noge iste dužine.

-U psihijatrijskoj bolnici pacijenti umiru od gladi i od hladnoće.

U svetu 15% ljudi zahteva posebne potrebe. Celog svog života susrećemo se sa nezamislivim problemima, od nemogućnosti dece da izađu iz kuće, pohađaju školu, voze se javnim prevozom, druže sa vršnjacima, do starih osoba kojima je za elementarni život potrebna i stručna pomoć i tuđa nega. Mislim da o problemima ovih ljudi treba više da se bavimo i mi kao pojedinci, ali i država kroz svoje institucije. Verujem da bi njihovi životi bili mnogo lakši kada bi na svim nivoima društva postojala svest i volja da se njihovi problemi rešavaju. Potrebno je prvo učiniti ove ljude vidljivim. Znači, predstaviti ih zajednici u kojoj žive onakve kakvi su i učiniti sve da ih sredina prihvati. Iako su gluvi, slepi, ne mogu da hodaju, ili su umanjenih psihičkih mogućnosti, svi su oni ljudi, isto kao i mi, i zaslužuju da se i njihova prava poštuju i da takvi kakvi su budu uključeni u sve vidove društvenog života. Nažalost, svedoci smo da to, veoma često, nije slučaj. Rekla bih da se situacija danas malo popravila, ali do skora su ovi ljudi predstavljali samo teret i za porodicu i za društvo.

U našem društvu različitosti se veoma teško prihvataju. Tako je i sa osobama sa posebnim potrebama. Potrebno je da svi mi prvo srušimo barijere u svojoj glavi koje nas sprečavaju da mislimo o drugačijima od sebe kao o sebi ravnima, a država da nam kroz svoje aktivnosti pomogne. Nije teško.

/// Anja Bjeloglav I$_5$ ///

/// Vukašin Gavrić I$_7$ ///

ЗАВРШНА ИЗЛОЖБА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

У оквиру манифестације „Ноћ музеја“ ликовна секција ученика Зрењанинске гимназије и ХПТШ „Урош Предић“ , којом руководи професорка Душанка Ђорђевић, имала је у холу Културног центра изложбу.

Почев од претходне године, у ликовном кабинету ХПТШ „Урош Предић“ , одржава се ЛИКОВНА СЕКЦИЈА СРЕДЊИХ ШКОЛА која окупља младе људе који желе да се баве различитим техникама свих области ликовних уметности. Материјал за рад обезбеђују обе школе, као и опремање радова за завршну изложбу. Касније ти радови оплемењују простор учионица и холова школа.

Ове школске године имамо и своју фејсбук страницу.

Значајне активности гимназијалаца претходне године :

-три прва места на ликовном конкурсу „Портрет“ ХПТШ „Урош Предић“

ПРВА НАГРАДА – Теодора Миљуш II_1
ДРУГА НАГРАДА-Лена Црквењаков I_1
ТРЕЋА НАГРАДА- Александра Живков I_{10}
СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА ЗА КОЛЕКЦИЈУ СКУЛПТУРА:
УЧЕНИЦИ II_1 „Зрењанинске гимназије“, : Неда Маринац, Маша Брајдић и Милић Радиславка, Филип Поноћко, Јелена Сикимић, Денчић Милан и Ана Војновић, Кристина Станков и Милена Велашевић

- ПРВО МЕСТО на ликовном конкурсу Регионалног центра за таленте„Михајло Пупин“ у Панчеву, које је освојила ученица II7 Јелена Винцилир.

Поред тога, ЛИКОВНА СЕКЦИЈА омогућава стручну подршку ученицима који желе да се припремају за неку Акедемију уметности.

/// Дуња Николија Попов II_1 ///

Biseri!

Исидора: **Тесла је рођен у селу Смиљана.**

Ученик: **Нешто смрди у држави Данској.**

Професорка биологије: **Где ти је свеска?**
Јелена: **Морала сам да ставим свеску испод стола како се не би клатио, и остала је тамо.**

Професорка књижевности: **Чиме вас опија ова поема?** *(после читања „Стражилова")*
Анђелија: **Дужином.**

Професорка енглеског: **Уђутите или ћу да вас упишем, или избацим, или ћу да вас питам!**
Вања: **Па, одлучите се.**

Ученик: **Пупин и Тесла су били у завади, али су се помирили на Пупиновој сахрани.**

Ученик: **Е, професорице, купила сам књигу „Ана Карењина" – ново издање рађено по филму!**

Професор физике: **Имаћемо контролни следеће недеље, у понедељак, осмог.**
Разред: **Нее, професоре, рекли сте петнаестог.**
Професор: **Добро, онда следеће недеље усмено одговарање.**
Божана: **Али зашто сад мењате систем?**

и још бисера...

Јована: Вања, ако у првој једначини имаш мање или веће, је л' се у наставку пише знак једнако?

*

Ученик: Основа старословенског језика је говор Мађара из околине Солуна.

*

Професор географије: Како се каже шума, на слово Г?
Ђаци у глас: Гора.
Професор: Тако је, али ја мислим на другу реч – гај. И како се, онда, зове такво земљиште? (мисли на гајњачу)
Нина: Горица.

*

Проф. географије: Како се зове плодно земљиште поред река?
Стеван: Блато!

*

Професорка музичког: Ти мислиш да је то тако? (за време одговарања)
Давид: Надам се.

*

Ученик: Чича Горио је био љут на ћерке јер му нису дошле на сахрану.

*

Вања: Лева хемисфера десног мозга.
Сузе су течност којом човек плаче.

Вест

Пекара "Јефта" донира десеторо ученика гимназије бесплатном ужином од почетка 2013. године. Власник пекаре каже да је иницијатор овог племенитог поступка његов син, Филип Јефтић, наш бивши ученик који сада живи на Флориди, али није заборавио свој град и гимназијске дане. Захваљујемо се у име Зрењанинске гимназије и њених ученика

UKRŠTENICA

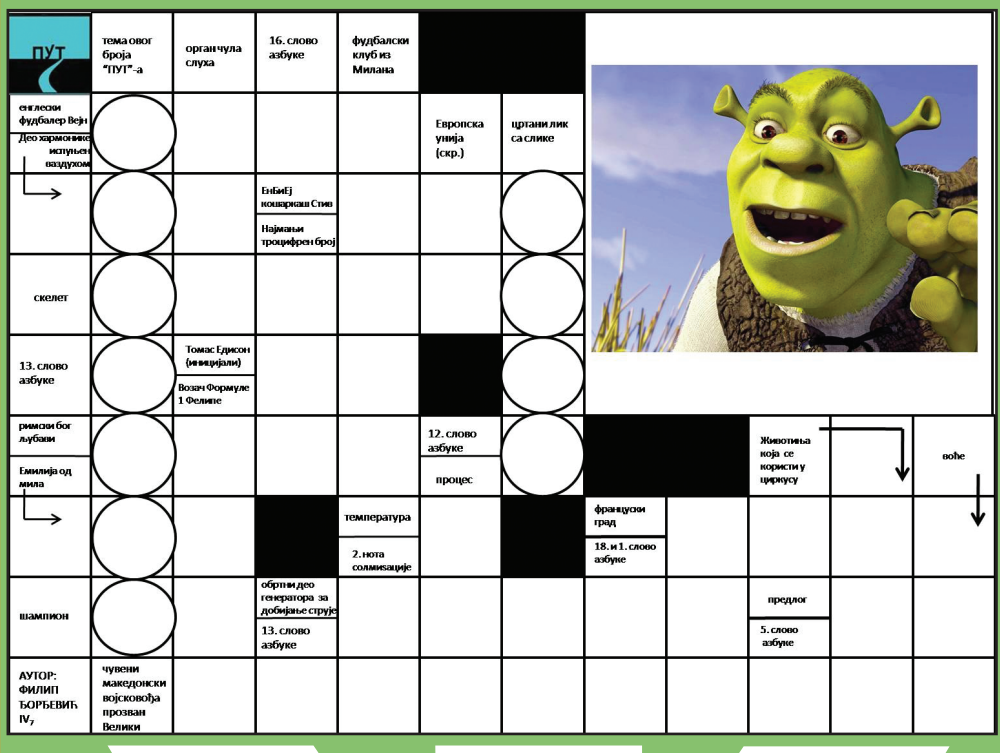

"ПУТ" - ЛИСТ УЧЕНИКА ЗРЕЊАНИНСКЕ ГИМНАЗИЈЕ – Зрењанин, Гимназијска 2
РЕДАКЦИЈА: Кристина Бојанић IV_1, Стефана Пекез IV_1, Вања Петровић IV_1 , Далибор Васић IV_1, Николина Берга IV_1, Андреј Цветић IV_4, Филип Ђорђевић IV_7, Владислава Ракић II_{11}, Ивона Петров III_6, Дејана Голубовић IV_2, Аница Петровић IV_2, Марин Магда IV_3, Александра Суботић, педагог и Душица Митић , проф. српског језика и књижевности
Сарадници: Капуши –Пап Корнелија, професор мађарског језика и Дијана Рајин, проф. информатике и рачунарства
Логистичка подршка: Јована Миољски и Далибор Васић IV_1
Технички уредник: Тибор Арва, **Штампа:** "Дигинет" , **Тираж:** 600 примерака